

Møte onsdag den 18. mars 2009 kl. 10

President: Lodve Solholm

Dagsorden (nr. 63):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime

Presidenten: Frå Arbeidarpartiets stortingsgruppe ligg det føre søknad om sjukepermisjon for representanten Karita Bekkemellem frå og med 18. mars og inntil vidare.

Presidenten gjer framlegg om at denne søknaden blir handsama straks og innvilga – og ser det som vedteke.

Frå første vararepresentant for Møre og Romsdal fylke, Svein Gjelseth, ligg det føre søknad om å bli fritaken for å møte i Stortinget i tida frå og med 18. mars til og med 25. mars, under representanten Karita Bekkemellems permisjon, av velferdsgrunnar.

Presidenten gjer framlegg om at også denne søknaden blir handsama straks og innvilga – og ser det som vedteke.

Det blir gjort framlegg om at vararepresentantane Svein Gjelseth og Else-May Botten møter i permisjonstida – det er vedteke.

Else-May Botten er til stades og vil ta sete.

Representanten Line Henriette Holten Hjemdal vil setje fram eit representantforslag.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [10:01:42]: På vegne av Hans Olav Syversen, Ingebrigt S. Sørfonn og meg selv fremmer jeg et representantforslag om en masterplan for reduksjon av nasjonale klimagassutslipp og oppfølging av klimaforliket.

Presidenten: Representanten May-Helen Molvær Grimstad vil setje fram eit representantforslag.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [10:02:15]: Det er ei glede å setje fram eit Dokument nr. 8-forslag frå representantane Dagrun Eriksen, Ola T. Lånke, Line Henriette Holten Hjemdal, Bjørg Tørresdal og meg sjølv om eit styrkt og meir likeverdig kulturskuletilbod over heile landet.

Presidenten: Representanten Torbjørn Hansen vil setje fram eit representantforslag.

Torbjørn Hansen (H) [10:02:50]: På vegne av representantene Elisabeth Røbekk Nørve, Bent Høie og meg selv fremmer jeg forslag om å styrke forbrukerrettighetene til norske boligkjøpere.

Presidenten: Forslaga vil bli handsama etter reglementet.

Sak nr. 1 [10:03:12]

Spørretime

– muntlig spørretime

– ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok måndag melding frå Statsministerens kontor om følgjande statsråder vil møte til munnleg spørjetime:

- statsråd Liv Signe Navarsete
- utanriksminister Jonas Gahr Støre
- statsråd Lars Peder Brekk

Dei annonserte regjeringsmedlemene er til stades, og vi er klare til å starte den munnlege spørjetimen.

Dei representantane som i tillegg til dei som har meldt frå på førehand om at dei ønskjer å stille hovudspørsmål, blir bedne om å reise seg.

Vi startar då med første hovudspørsmål, frå representanten Arne Sortevik.

Arne Sortevik (FrP) [10:03:58]: Jeg har et spørsmål til samferdselsministeren.

I de 20 siste årene har norske bilister betalt 57 milliarder kr i bompenger. Fra 1990 under regjeringen Brundtland til 2009 med regjeringen Stoltenberg II har bompengeneinnkreving og innbetaling fra næringslivet og enkeltpersoner økt og økt. Mens Norge har blitt stadig rikere, er bilistene blitt tvunget til å betale stadig mer av veiutbyggingen i Norge.

Under regjeringen Stoltenberg II styrer Senterpartiets leder Samferdselsdepartementet, Senterpartiet som sier at «utbygging av vei er en offentlig oppgave», og som er «skeptisk til en utvikling som går i retning av stadig flere bompengeprojekter». Under Senterpartiets ledelse har innbetaling av bompenger fra bilistene økt med 30 pst. i forhold til under den forrige regjering. I perioden 2006–2009 har bilistene betalt 19 milliarder kr i bompenger. Med Senterpartiet i regjering er veiloven endret, slik at bompenger fra bilistene nå også brukes til drift av kollektivtrafikk.

Fredag den 13. mars kom Regjeringens forslag til ny Nasjonal transportplan. Det er en plan for fortsatt plyndring av bilistene – mer vei en noen gang skal tvangskjøpes på avbetaling. I løpet av de ti neste årene legger Regjeringen opp til at bilistene skal betale 60 milliarder kr for veiutbygging og 15 milliarder kr i avbetalingstillegg, altså 75 milliarder kr. Dette kommer i tillegg til de 60 milliarder kr – vel det – som bilistene hvert år skal betale i bilrelaterte skatter og avgifter. Hvorfor viderefører og forsterker Regjeringen plyndringen av bilistene? Hvorfor vil ikke denne regjeringen sørge for at staten betaler hele regningen for nødvendig veiutbygging i Norge?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:05:58]: Regjeringa har lagt fram ein ambisiøs nasjonal transportplan, ein transportplan som vil modernisere store delar av det norske veg- og jernbanenettet, og som skal sikre både trygg og

effektiv trafikkavvikling på landevegen, på jernbanen og i lufta.

I denne nasjonale transportplanen ligg det òg bompengar, og det er lagt opp til å ta ut – som det står i planen – det «bompengepotensialet som finnes». Det gjer me i god tradisjon og i vissa om at det er eit fleirtal i Stortinget som støttar opp om den linja at me skal ha ei delt satsing på samferdsle – me satsar frå statens side, det er lokale initiativ, og me følgjer opp dei initiativa.

I samband med at Nasjonal transportplan vart lagt fram, må eg nemne at eg i går var i Os kommune. I går vaia rett nok ikkje flagga på topp – men i lokalavisa var det bilete av rådhuset til Framstegspartiets ordførar, med tre norske flagg som vaia fordi ein hadde fått inn eit av dei store bompengeprosjekta, Os–Bergen, på E39. Så når det gjeld Framstegspartiet og bompengar, ser me at partiet der som i ein del andre saker talar med fleire tungar. Det var jubel i Os då Nasjonal transportplan kom. Den førre regjeringa som la fram sin transportplan, hadde òg bompengar inne, og den veksten som ligg under mitt styre av Samferdselsdepartementet, er jo ei oppfølging av veldig mange av dei prosjekta som den førre regjeringa, støtta av Framstegspartiet, la fram.

Eg er veldig glad for at me har fått sett i verk så mange prosjekt som me har gjort. Det betyr at det vert betre vegar i dette landet, og det er noko som alle vegfarande har venta på lenge.

Arne Sortevik (FrP) [10:07:57]: Dette er en regjering som dyrker politisk utpressing som virkemiddel i samferdselspolitikken. Kommuner og fylker får klar beskjed: Uten bom – ingen vei! Derfor er det mange som egentlig hadde god grunn til å heise flagget på halv stang på fredag den 13., da denne omfattende planen for bompengeplyndring ble lagt frem.

Det er Regjeringen og til slutt Stortinget som vedtar finansieringen av statens veier. Det er Regjeringen og til slutt Stortinget som styrer finansieringen av veiutbygging, og som også forvalter oljeformuen til landets innbyggere. Det er i denne sal avgjørelsene tas. Der er Fremskrittspartiet det eneste partiet som foreslår statlig finansiering i stedet for bompenger. Svært mange oppfatter det som urimelig, urettferdig og unødvendig at veibygging ikke finansieres som jernbaneutbygging i Norge, nemlig fullt og helt av staten.

Hvorfor vil ikke Regjeringen bruke avkastning fra oljeformuen? Hvorfor vil Regjeringen heller låne til andre land som bygger veier, enn å finansiere norsk veiutbygging i Norge?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:09:05]: Framstegspartiet er einaste parti som foreslår meir pengar til alt. Viss det hadde vore Framstegspartiet som hadde styrt og hatt fleirtal dei siste 15–20 åra, hadde me nok ikkje hatt noko oljefond i dag, for då hadde det ikkje vore sett av midlar som gjer at me i dag har handlingsrom innafor den økonomiske politikken til å kunne setje inn ekstra tiltak når arbeidsløysa no slår inn over det ganske land, til å kunne auke Nasjonal transportplan med 100 milliardar kr i den

neste tiårsperioden, til å kunne setje inn tiltak på veldig mange andre område som er viktige for at me skal utvikle velferden, skape arbeidsplassar og gjere Noreg til eit endå betre land å bu i. Derfor er me òg villige til å nytte den spleiselagsmodellen som ein lokalt veldig mange plassar ser på som tenleg for å få framskunda prosjekt, for å få endå større fart på norsk samferdsle enn me elles hadde fått. Eg ser det ikkje som min jobb å redusere og bremse ned den utviklingstakten som me no ser.

Presidenten: Presidenten vil gi høve til fire oppfølgingsspørsmål – først Trond Helleland.

Trond Helleland (H) [10:10:23]: Den nye nasjonale transportplanen er jo svært godt solgt inn til media av representanter for posisjonen, og blant de tingene som er solgt hardest inn, er de milliardene som skal komme på nye prosjekt i den siste seksårsperioden. Disse prosjektene er ikke omtalt i Nasjonal transportplan med bevilgningsforslag, men de står omtalt. Det som er gjengangeren i disse prosjektomtaltene, er følgende formulering:

«Prioriteringen er betinget av at det blir tilslutning til et opplegg for delvis bompengefinansiering.»

Før har det jo vært sånn at Stortinget har mottatt søknader fra fylker og kommuner om å prioritere prosjekt med bompengeopplegg – som da er initiert lokalt. Her synes det som om Regjeringen legger seg på en ny praksis, nemlig at Regjeringen setter som en forutsetning at det blir bompengefinansiering. Da kan prosjektet komme i gang. Er dette en ny måte å presse bompenger på alle veiprojekt i Norge på?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:11:29]: For det første er det ikkje bompengar på alle vegprosjekt i Noreg. I motsetnad til for snart fem år sidan, då Høgre var med og la fram Najonal transportplan, er det ein sterk vekst i dei statlege midlane både til veg og jernbane. 100 milliardar kr er noko anna enn å redusere omfanget, som ein gjorde sist, då NTB si pressemelding starta med at bompengane gjekk opp, jernbaneløyvingane gjekk ned og samferdsleministeren var fornøgd. Det var essensen av NTB si pressemelding etter den førre Nasjonal tranportplan. Me ser at det er litt andre meldingar no.

Det vert ikkje nokon ny praksis når det gjeld bompengar. Det er lokalt ein skal vedta og initiere dei, og så kjem dei til Stortinget i sin tur. Så det vert ingen ny praksis på at bompengeprosjekt skal vedtakast sentralt, sjølv om eg registrerer at byrådet i Bergen kunne tenkje seg ein slik praksis. Der meiner dei at eg burde ringje til dei og gi beskjed om at dei skal gjere bompengevedtak. Det kjem eg ikkje til å gjere. Byrådet i Bergen får ta dei initiativa sjølv.

Presidenten: Jan Sahl – til oppfølgingsspørsmål.

Jan Sahl (KrF) [10:12:38]: Med 60 nye milliarder i bompenger vil nok vi fra Kristelig Folkepartis side uttrykke en bekymring for at vi kanskje nærmer oss en grense for hvor mange kemnerkontor vi kan sette opp langs veiene, men det får vi komme tilbake til i nye runder.

Mitt spørsmål gjelder fordeling av statlige midler mellom første og andre del av perioden – jeg understreker: statlige midler. Her er det etter mitt skjønn en kraftig skjevfordeling. Tyngden av statlige midler skal komme fra 2014 til 2019 – og det kan se ut som om samferdselsministeren regner med at det er en ny regjering som da skal sitte med ansvaret. For vi må betydelig opp med budsjettene i forhold til det som nå er lagt inn som gjennomsnittstall i NTP, for at vi skal klare å oppfylle de statlige midlene i andre del av perioden.

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:13:38]: Ja, det er lagt opp til ei ytterlegare opptrapping. Det er òg sagt at som før kan Nasjonal transportplan sjølvsagt overoppyllest enkelte år, og det kan verte mindre andre år – alt etter den økonomiske situasjonen. Det har me òg vist i den perioden me no er inne i. Me hadde ei underoppylling i starten, og så har me hatt ei overoppylling det siste året. Det betyr at me totalt sett har overoppyllest Nasjonal transportplan, men ikkje i dei enkelte åra. Me har no har ei trinnvis innfasing – me har innfasa så mykje som 10 milliardar kr.

Eg vil be representanten tenkje fem år tilbake i tid – som òg var ei grei tid med samferdsleinvesteringar – då dei la fram sin eigen Nasjonal transportplan. Der fann me ikkje slike tal. Då var det heller ikkje noko behov for opptrapping, for når det ikkje ligg vekst inne, har ein sjølvsagt ikkje behov for å trappe opp noko som helst.

Me har lagt opp til ei gedigen opptrapping. Og me har til hensikt å verte sitjande. Me har til hensikt å gjennomføre Nasjonal transportplan i første fireårsperiode, og me har til hensikt å leggje fram ein ny om fire år.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgingsspørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:14:50]: Bompenger har bidratt til at viktige prosjekter har sett dagens lys. Nå har vi fått Oslopakke 3 trinn 2 til komiteen. Det som er jobben nå, er å få den raskest mulig fram. Men min bekymring er veldig stor knyttet til at det ligger bundne prosjekter – det har kommet fram i media i det siste – bl.a. Ulven–Sinsen, som kan spise opp mye av den nødvendige kollektivsatsingen i området. Det blir viktig framover med åpenhet og innsyn i slike typer kompliserte prosjekter, bomringprosjekter, som Oslopakke 3. Her renner det masse penger inn, og det er viktig at de som betaler, ser hva de pengene blir brukt til, ellers vil betalingsviljen forsvinne ganske raskt.

Kan statsråden love åpenhet og innsyn rundt Oslopakke 3 og andre prosjekter?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:15:58]: Oslopakke 3 er eit svært viktig prosjekt. Det er eit stort prosjekt, det største prosjektet som eg har arbeidd med – knapt nokon annan statsråd i Samferdselsdepartementet har arbeidd med større prosjekt. Det er òg viktig fordi det bur så mykje folk her. Me er så avhengige av at me lukkast med å få fleire av dei til å reise kollektivt – det veit eg repre-

sentanten Tenden og eg er einige om – og at veksten som kjem i dette området, òg skal skje kollektivt. Samtidig er det òg viktige vegprosjekt som må realiserast, og Ulven–Sinsen er eitt av dei. Det var seinast i går kveld møte i styringsgruppa. Eg følgjer veldig nøye med i det arbeidet som skjer, og me har hatt hyppige møte i departementet.

Når det gjeld innsyn, gjeld jo det generelt, og Statens vegvesen har hatt ein prosess mot bompengeselskap for å få det nødvendige innsynet. Det er no etablert eit system der det vert innsyn i bompengeselskapa sine rekneskap, og det er viktig for ålmenta og for legitimiteten at me har lukkast med det. Det er ein prosess som har gått over fleire år, men alle innser no at det er nødvendig.

Presidenten: Bård Hoksrud – til oppfølgingsspørsmål.

Bård Hoksrud (FrP) [10:17:16]: Jeg registrerer at statsråden sier at hun ikke ser noen grunn til å stoppe økningen i antall bomstasjoner. Det må i hvert fall være i strid med Senterpartiets partiprogram. Statsråden sier også at Fremskrittspartiet har penger til alt. Det er i hvert fall tydelig at statsråden ikke har lest Fremskrittspartiets alternative forslag til statsbudsjett, hvor vi gjør prioriteringer. Så registrerer jeg at statsråden er svært fornøyd med det statlige landeveisrøveriet som denne regjeringen driver med. Jeg begynner snart å lure på om det finnes noen grenser for Regjeringens frekkhet når det gjelder å ta på seg æren for noe som det faktisk er bilistene som betaler hele regningen for. Bladet YrkesBil har nå funnet ut at utenlandske sjåfører faktisk slipper å betale for å kjøre gjennom norske bomstasjoner. De slipper altså en regning på 60 mill. kr, noe som medfører en stor forskjellsbehandling av norske og utenlandske lastebilsjåfører, med tanke på konkurranseforhold.

Er statsråden tilfreds med at dette bidrar til forskjellsbehandling av norske og utenlandske transportører, og hva vil statsråden gjøre nå for å sikre at også utenlandske transportører skal få lov til å betale Regjeringens glede over bomstasjonene?

Presidenten: Presidenten vil gjere merksam på at «landeveisrøveri» nok ikkje er eit parlamentarisk uttrykk, og ber representanten merke seg det.

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:18:34]: Eg gjorde meg nokre bilete i hovudet av statsråden som landevegsrøvar. Det var ikkje noko pent syn! Eg føler meg definitivt ikkje som ein røvar, og det trur eg heller ikkje resten av Regjeringa gjer når me legg inn 100 milliardar kr ekstra til veg og jernbane i perioden framover. Eg har lese litt i NTB-meldingar og aviser frå då førre Nasjonal transportplan vart lagd fram, av ei regjering som Framstegspartiet støtta, og som ikkje la på, ikkje la inn, vekst, men eg kan ikkje hugse ein slik ordbruk. Men lat no det liggja, det er passé, no ser me framover. Me meiner at me har grunn til å vere optimistiske i forhold til framtida når det gjeld samferdsle og den planen me har lagt fram, og det strøymmer inn med veldig positive meldingar frå resten av landet, så Framstegspartiet er noko for seg sjølv der.

Når det gjeld dei utanlandske vogntoga, har me ikkje system i dag som gjer at me får dei inkluderte i bompengesystemet. Det er noko som må inkluderast når me no utviklar det systemet me gjer.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Per-Kristian Foss (H) [10:19:51]: Mitt spørsmål går til utenriksministeren. Jeg har selv gleden av å lede den norske delegasjonen til Europarådets parlamentariske forsamling. Europarådet er i dag den største og den eldste politiske organisasjonen på det europeiske kontinent. Domstolen er en viktig del av dette byggverket. Regjeringen har jo selv karakterisert Den europeiske menneskerettsdomstolen som «en bærebjelke i Europarådets menneskerettssystem». Norge har også vært en pådriver for at landene skal etterleve de dommer som felles, og oppfølging av dette på en systematisk måte. Derfor er det med en viss undring jeg registrerer at Regjeringen når det gjelder en konkret dom overfor Norge om etterlevelse i forhold til yttringsfrihet hva gjelder politisk reklame, velger ikke å følge opp domstolens avgjørelse. Representanter for Regjeringen gir juridiske tolkninger stikk i strid med et unisont juridisk miljø i Norge, deriblant tidligere dommer ved domstolen Gro Hillestad Thune, som sier konkret at domstolens avgjørelse ikke er spesiell, men generell, og må følges opp gjennom norsk lovendring.

Det er utenriksministeren som har ansvaret for oppfølging av våre traktatrettslige forpliktelser overfor domstolen, og det er derfor jeg stiller utenriksministeren følgende spørsmål: Hvilke konsekvenser for Norges troverdighet ser han av at vi på denne måten ikke følger opp en avgjørelse i domstolen i Strasbourg?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:21:34]: Først vil jeg si at det er riktig som representanten Foss sier, at Europarådet er en viktig institusjon, og domstolen kanskje en enda viktigere del av Europarådet. Det er en domstol og en instans for menneskerettigheter som vi må slå ring rundt, og der et av de store problemene er kapasitet til å få unna saker. Jeg hørte i dag tidlig i Utenriksdepartementet at det ligger over 100 000 saker og venter på behandling. Det sier noe om dette systemets overbelastning.

Nå er det slik at utenriksministeren har ansvaret for Norges traktatmessige forpliktelser. Det står jeg ved. Denne saken ligger strengt tatt hos en av mine kolleger. Men jeg kan jo ikke slutte meg til den beskrivelsen som representanten Foss gir, at Norge her bryter traktatrettslige forpliktelser. Regjeringen har vurdert den dommen som kom, som forholdt seg til én saklig klage, og som følge av den dommen gjør vi endringer i norsk regelverk. Det er statens forpliktelse å sørge for at regelverket er i overensstemmelse med våre folkerettslige forpliktelser. De er presisert gjennom en slik dom. Endringene som er gjort, mener vi bringer oss på linje med det. At det da finnes jurister og andre lærde som måtte mene at vi ikke er der, er ikke uvanlig i slike saker. Og så får man eventuelt se om den saken kommer opp til ny behandling.

Jeg mener at Norge utad står seg meget godt på et rykte

som et land som både gjennomfører folkerettslige forpliktelser i norsk lov, respekterer og følger dem opp – så også i denne saken.

Per-Kristian Foss (H) [10:23:18]: Men kjære utenriksminister, det er ikke gjennomført endringer i Norge på dette punkt. Det er ikke gjennomført endringer av kringkastingsloven. Når det gjelder de varslede endringer av redaktørplakaten, eller kringkastingsjefplakaten, understrekes det at de er i tråd med praksis i dag, så det er heller ikke gjennomført praksisendringer på dette punkt.

Utenriksministeren bagatelliserer dommen. Det er typisk for alle land som dømmes. Det ligger 6 000 dommer som ikke er fulgt opp av en rekke land. Norge har vært en pådriver for å kritisere land som bagatelliserer dommer og unngår å følge dem opp. Derfor er jeg overrasket over utenriksministerens tilnærming på prinsipielt grunnlag til denne saken.

Jeg har lyst til å spørre, siden han også sier at det er tilfeldige eller enkelte jurister som måtte mene noe annet: Hvilke jurister er det utenriksministeren påberoper seg som mener at oppfølging av dommen er status quo i Norge? Er det UD's rettspolitiske avdeling? Og er det i tråd med de råd som utenriksministeren også har gitt under Regjeringens drøftelse av dette?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:24:20]: Jeg er ikke overrasket over at representanten Foss er overrasket. Det ville overrasket meg om han ikke var overrasket, slik som saken her er lagt an. Men jeg kan bekrefte at Regjeringen har gjort sine juridiske vurderinger av de forpliktelsene som følger av dommen, at vi mener at dommens saklige fokus på den klagen som ble levert inn, er håndtert gjennom de endringene som kulturministeren har foreslått, og som da gjelder NRK-plakaten. Så får vi da vurdere om den saken blir testet i et domstolssystem. Det er en del av måten domstolssystemet fungerer på.

Ellers tror jeg representanten Foss er så pass garvet i regjeringsarbeid at han vet at jeg ikke her gir uttrykk for ulike diskusjoner internt i en regjeringsbehandling fram til en beslutning som selvfølgelig en hel regjering står bak.

Presidenten: Presidenten vil gi høve til tre oppfølgings spørsmål – først Morten Høglund.

Morten Høglund (FrP) [10:25:21]: Jeg skal prøve å løfte dette – litt mer overordnet. For det virker som om prinsipielle spørsmål som blasfemilovgivning, hijabbruk i Politiet og nå etterlevelse av en dom i Den europeiske menneskerettsdomstolen skaper problemer for Regjeringen. Budskapet vi får fra Regjeringen, er ofte forvirrende, det er svakt fundert og bærer preg av enten hastverk eller lettvinne konklusjoner. Det virker også som om man måtte gå tilbake på noen av disse konklusjonene.

Utfordringen for utenriksministeren er jo da om det ikke er krevende å stå for en prinsipiell norsk utenrikspolitikk i mange av de samme spørsmålene ute, når Regjeringen på hjemmebane er alt annet enn prinsipiell.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:26:15]: Det er meget bekvemt å være utenriksminister og stå for Norges prinsipielle syn både ute og hjemme. Det at vanskelige saker noen ganger blir revurdert og omgjort, er en del av et levende demokratis kjennetegn. Statsministeren har ytret seg om enkelte av disse sakene og sagt at her kunne behandlingen helt klart vært bedre. Av de hundretalls saker man behandler i regjering, mener jeg det er et tegn på åpenhet og selvinnsett at man fra tid til annen konkluderer med det.

Når det gjelder disse forskjellige sakene, står jeg meget godt på den plattformen Norge nå har landet på. Vi har nå til behandling her i dette hus en straffelov uten blasfemiparagraf, og ingenting annet er endret i den sammenheng. Det er jeg meget bekvem med. Det gjør Norge til en spydspiss når det gjelder lovgivningen i forhold til ytringsfrihet, og det er godt for oss i internasjonale forhandlinger.

Så tror jeg generelt sett – dette gjelder jo ikke Fremskrittspartiet, som har en holdning til dette som jeg er glad for ikke deles i dette hus – at hele problemstillingen rundt integrering, kultur og religion er krevende saker for vårt samfunn, hvor vi har behov for mer debatt for å kunne håndtere de nødvendige nyansene.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:27:28]: Venstre er av den oppfatning at slik som det er i dag, er kanskje ytringsfriheten den av menneskerettighetene som er mest truet globalt. Den er truet på veldig mange felt. Jeg vet at utenriksministeren også har hatt et engasjement i FN – jeg var der selv – i forhold til å løfte ytringsfrihetsdebatten. Da er det klart at de siste måneders hendelser for den norske regjering, med både blasfemiparagraf, og, kanskje aller mest, det ikke å bry seg om en dom man har fått når det gjelder ytringsfrihet i Menneskerettighetsdomstolen, må svekke det norske engasjementet. Så mitt spørsmål er om statsråden virkelig tror at det ikke vil være noen stater som har merket seg at vi ikke bryr oss om en dom i Menneskerettighetsdomstolen på dette området – et så viktig menneskerettighetsområde der Norge må ha ryggen fri for å kunne kjempe den kampen for denne menneskerettigheten også globalt.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:28:23]: Jeg må gjenta det jeg sa, at Regjeringens vurdering av denne saken er at vi følger opp det dommen bestemmer. Jeg har full respekt for at andre kan tolke det annerledes. Men når vi gjør det, er det selvfølgelig fordi vi kan stå oppreist, mener vi, i forhold til det som gjøres av endringer i norsk regelverk og lovgivning, og det vi står for prinsipielt utad. Så det er svaret på det.

Ellers er jeg enig med representanten Skei Grande i at ytringsfriheten er av de menneskerettigheter som er mest utsatt. Derfor er jo dette også et område hvor Norge er engasjert i FN, i Europa, i ulike internasjonale sammenhenger, og bilateralt i de landene hvor ytringsfriheten blir

krenket, som en del av vår aktive menneskerettighetspolitikk.

Presidenten: Olemic Thommessen – til oppfølgings-spørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:29:12]: Jeg merker meg at utenriksministeren er bekvem med Regjeringens tilnærming til dette, men jeg merker meg også at han sier at man kan forvente nye saker, eller iallfall at man må være forberedt på en ny sak. Dette regner jeg med har vært en del av diskusjonen i Regjeringen. Det må, iallfall med en så syltynn løsning som man er kommet med, ha vært anbefalinger her i retning av at man må være forberedt på at en ny sak vil kunne komme opp.

I en tale i forbindelse med at FNs verdenserklæring om menneskerettigheter er 60 år sier utenriksministeren at ytringsfriheten ikke kan eller skal avgrenses. Men han avveier det mot en del hensyn som han mener er viktige, og peker på land med store problemer, som Sudan og Afghanistan, og hvilken lydighet man skal ha for dem. Er statsråden bekvem med at Norge må være forberedt på en ny sak om tv-reklame i forhold til at det er et viktig hensyn for å omgå ytringsfriheten?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:30:17]: Jeg må si at jeg ikke fullt ut godtar problemstillingen. Det som gjelder norsk politikk i forhold til tv-reklame, er vel forankret i denne salen. Det er vår lesning av den dommen som kom i Strasbourg, at den adresserer det ene temaet som ble tatt opp, og den har kulturministeren fulgt opp gjennom de endringene han så har gjort.

Så er det ikke slik at jeg spør eller forventer eller har noe klart syn på om det kommer en anke av saken, men det er jo en del av det europeiske rettssamfunnet at det er mulig. Hvis det er slik at den tolkningen som Norge har lagt seg på, er feil, finnes det altså muligheter til å ta det opp. Vi står på at vi mener at det er riktig, og at vi da sånn sett fortsatt har en tilnærming til fjernsynsreklame som har bred tilslutning i denne salen. Og det er vi bekvem med på det nåværende tidspunktet.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:31:21]: Jeg også har et spørsmål til utenriksministeren.

Denne våren foregår det en viktig debatt i det norske samfunnet og også internasjonalt om religionens plass i samfunnet. Samtidig har vi, som flere representanter allerede har vært inne på, opplevd at Regjeringen har snublet i flere saker om menneskers tro, religionens plass i samfunnet og ytringsfriheten. Regjeringens forsøk på å begrense ytringsfriheten ved å forby kvalifisert religionskritikk stod seg ikke for den heftige offentlige debatten som fulgte, og måtte trekkes tilbake. Samtidig vet vi at Regjeringen forhandler i Genève med en rekke islamske land om spørsmål som dreier seg om hvorvidt ytringsfriheten skal begrenses av hensyn til religion. Forslaget om å endre uniformsreglementet i politiet viste seg å være så lite gjennomtenkt at

Regjeringen måtte snu, og nå famler Regjeringen på nytt i et viktig spørsmål om samfunn og religion.

Samme dag som det største regjeringspartiet opplevde en markert tilbakegang på en meningsmåling utført av NRK, rykket Arbeiderpartiets partisekretær, Martin Kolberg, ut mot det han definerer som radikal islam i Norge. En stund virket det som om det var stor uenighet i Arbeiderpartiet om dette var et problem eller ikke, men i dag kan vi lese i flere aviser og høre i mediene at statsminister Jens Stoltenberg skal ha bekreftet at Kolbergs krigserklæring mot radikal islam er Arbeiderpartiets syn. Vi må da også forvente at det er Regjeringens syn. I flere aviser kan man også lese at norske muslimer føler seg mobbet av dette utspillet, bl.a. generalsekretæren i Islamsk Råd.

Jeg anser Norges utenriksminister som en av dem som er mest reflektert i Regjeringen når det gjelder spørsmålet om religionens plass i samfunnet og dialog mellom religioner. Jeg ønsker derfor at utenriksministeren skal gi en klar og tydelig definisjon av hva radikal islam er, hva Regjeringen mener er problemet i Norge, hvordan man vil bekjempe det, og hvordan utenriksministeren mener at dette kan skape dialog i det norske storsamfunnet.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:33:27]: Representanten Høybråten og jeg deler, tror jeg, hovedinspirasjonen for betydningen av dialog – respekt, muligheten til å leve med ulik tro og at vi i Norge skal ha et inkluderende fellesskap der man kan leve trygt med sin tro. Det at vi i dag har mange nordmenn med ulik tro, er en utfordring for vårt samfunn, og det stiller oss alle, både minoriteter og majoriteter, på prøve.

Når det gjelder Martin Kolbergs utspill, vil jeg si at jeg ikke har problemer med det. Martin Kolberg har på spørsmål om Arbeiderpartiets syn på ekstrem islam sagt at Arbeiderpartiet bekjemper all form for ekstremisme. Det ville vært oppsiktsvekkende om han hadde svart noe annet.

Jeg siterer da fra trusselvurderingen fra PST 2009, som begynner første setning med følgende formulering:

«Risikoen for politisk motivert vold utøvet av aktører som er inspirert av ekstrem islamisme, vil fortsatt representere en utfordring for Norge i 2009.»

Det er det bra at PST følger med på. Det er ikke et stort fenomen, men det er et fenomen som er der, og som man må følge med på.

Så mener jo jeg at det å si at norske lover og regler gjelder, er et for grunt svar på denne utfordringen. Det er jo selvsagt. Det er forbudt med kjønnslemlestelse, det er forbudt med tvangsekteskap osv. Utfordringen for vårt samfunn ligger jo i den krenkelsen som skjer bak lukkede dører, der normer og religion brukes til å holde folk nede i forhold til de rettigheter og den frihet de skal ha. Derfor mener jeg – det er iallfall Arbeiderpartiets holdning når det gjelder vårt likestillingsoppdrag og vårt frigjøringsoppdrag – at vi fortsatt skal ha fokus på dem som ikke nyter borgerrettighetene som følger i det norske samfunnet. Det er en dialog og en debatt – og et fokus – vi skal ta med varsomhet, men med beslutsomhet. Jeg mener det er tegn på

at vi kan ha vært unnfalende i vårt samfunn i de siste årene.

Men Kolbergs svar mener jeg er et naturlig svar på det spørsmål som han fikk. Debatten om utfordringene Norge har på dette området, favner mye bredere, som jeg sa, og krever en nyansert tilnærming.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:35:40]: Jeg vil gjerne at utenriksministeren svarer presist på mitt spørsmål, når han nå stiller seg bak det som Martin Kolberg har sagt: Hva er ekstrem islam i en norsk sammenheng?

Det andre spørsmålet jeg vil stille, er om utenriksministeren kan reflektere over hvordan vi i Norge kan fremme de verdier som er felles i vårt samfunn, den kristne og humanistiske arven, i den ekstremt krevende situasjonen som vi nå har.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:36:22]: På ett minutt vil jeg si at jeg tolker ekstrem islam i denne sammenheng som en bevegelse som er villig til å ty til vold for å nå sine mål. Derfor er det viktig at PST følger med på dette, hvis de anser det som en trussel. Det er de som er fagmyndigheten her. Det er deres ansvar.

Det andre spørsmålet er også et bredt spørsmål. Min overordnede tilnærming der er at vi må sørge for at fellesskapsarenaene i vårt samfunn, som går gjennom barnehager, skoler, utdanning, kultur – hele bredden, der vi møter hverandre og blir til i møtet med hverandre – er tilgjengelig for alle. Det er jo en grunn til at jeg mener at vi på området barnehager gjør en feil med en kontantstøtte som holder unger som burde vært i barnehager, ute av barnehager, at vi gjør en feil når vi ikke har gulrotter, incentiver, som gjør at det å lære språk og det å delta i fellesskapsarenaene, blir utnyttet av alle, og særlig av dem som trenger det mest, de som er fra minoritetsmiljøer. Men det er en stor debatt som det er viktig å ha, og som jeg tror vi egentlig deler mange av de grunnleggende synene på.

Presidenten: Presidenten vil tillate fire oppfølgings-spørsmål – først Morten Høglund.

Morten Høglund (FrP) [10:37:41]: I hovedsak vil jeg ut på den arenaen hvor utenriksministeren beveger seg mest, nemlig den internasjonale, men på temaet radikal islam. På CNN søndag så de som fulgte med, grusomme bilder av en 13-åring jente som ble steinet. Radikale islamister stod bak. I Afghanistan kjemper Norge militært og sivilt mot talibankrefter og radikale islamister for å sikre jenter og kvinners rettigheter – bl.a. I Iran forferdes vi av grove brudd på menneskerettigheter. Ofte er kvinner og jenter ofre. Et radikalt islamistisk prestestyre står bak.

Deler ikke utenriksministeren vår holdning, at kampen mot disse kreftene internasjonalt og forsvar av menneskerettighetene er av det viktigste? Og er ikke det naivt å tro at ikke mennesker med denne typen holdninger også befinner seg innenfor landets grenser, og at dette således er en universell, global kamp?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:38:49]: Det er jo veldig enkelt å svare ja på at Norge aktivt bekjemper denne type grove brudd på menneskerettighetene, at vi gjør det systematisk i enkelttilfeller og overfor regimer som betjener seg av dette som straffemetoder i straffeloven og i straffep praksis. Det er vi helt tydelig på i alle sammenhenger og kommer til å fortsette å være det.

Så til Fremskrittspartiets metode med å løfte denne type saker inn i den norske debatten og skape et inntrykk av at dette pågår nærmest fordi vi har medmennesker med muslimsk tro. Det tar vi avstand fra. Det er der det er viktig å være presis ved å si at den type ekstreme holdninger ikke er et utbredt politisk eller kulturelt fenomen i Norge. PST omtaler det på en ganske sober måte i sin rapport, og de er den tjenesten som skal følge med på det. De mener de har god kontroll over det. Men derfra til nærmest å skape en snikgeneralisering av denne type holdninger som skal gi en assosiasjon til alle mennesker med muslimsk tro, som er følgen av Fremskrittspartiets retorikk, det er ikke jeg med på.

Presidenten: Erna Solberg – til oppfølgingsspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:40:02]: Jeg tror jeg har lyst til å si meg enig med utenriksministeren i at de fleste av disse spørsmålene kan man ganske greit svare ja på. Jeg har aldri hørt en eneste norsk politiker som ikke har ment at radikale islamske bevegelser på internasjonale arenaer og de voldshandlinger de utøver på vestlige arenaer, er ting man skal ta avstand fra og bekjempe. Det er faktisk en ganske viktig idékamp og en viktig kamp på den internasjonale arenaen.

Men så har jeg et spørsmål, for jeg opplever at denne debatten aldri går ned i grunnbiten. Hva er det som rekrutterer mennesker til den typen ekstremisme? Hva er potensialet for at folk i det norske samfunnet blir rekruttert til slik ekstremisme? De spørsmålene må vi tørre å stille oss, for vi ser at det bl.a. er tilsynelatende normalt integrerte engelskmenn som er blitt rekruttert til f.eks. voldshandlinger. Da synes jeg at istedenfor å diskutere radikal islam, burde vi kanskje i fellesskap brukt kreftene til å diskutere hvordan vi skal få til en bedre tilknytning for alle som bor i vårt land, til våre ideer.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:41:11]: For å gjøre det enkelt: Jeg er helt enig med representanten Solberg. Det er der vi må legge inn kreftene, det er der vi må ha debatten. Men det betyr ikke at vi ikke også kan minne om at vi har en beredskap og kunnskap om det ekstreme.

En partifelle av representanten Solberg, Finn Martin Vallersnes, reiste en veldig viktig interpellasjonsdebatt her for noen måneder siden omkring hva som har næret opp under denne type holdninger som vi oppfatter som anti-vestlige, anti et idégrunnlag som er viktig for oss, og som vi også mener er universelle verdier. Der hadde vi en debatt – med selvinnsikt – om at mange av de handlingene Vesten har stått for, nærer mye av de miljøene som rekrutteres dit. Representanten Solberg og jeg var sammen i Midtøsten for noen uker siden og så og erfarte holdnin-

ger som der gjør seg gjeldende blant unge mennesker som opplever okkupasjon og undertrykking. Det er en del av et bredt bilde. Men svaret er at vi skal fortsette arbeidet for de verdiene som er universelle, som er inkluderende, og som gir individet rettigheter til ytringer, religionsfrihet og sivile og personlige rettigheter.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgingsspørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:42:22]: Internasjonalt er det viktig å bekjempe religiøse uttrykk som fører til terrorisme og brudd på menneskerettighetene. Der deltar også Norge. Men de truslene vi står overfor i Norge, er ganske annerledes. Det statsråden ramset opp som ting vi må bekjempe i Norge, som tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, er mye mer knyttet til kultur enn til religion. Jeg mener man gir folk for gode argumenter ved å koble det sammen med religion. Derfor er det faktisk viktig at vi går med kunnskap inn i denne debatten, og at vi klarer å skille mellom hva som er tro, hva som er overgrep på menneskerettigheter og hva som er norske lover og regler, som vi forventer blir håndhevet.

Så spørsmålet mitt: Hvorfor velger ikke Regjeringa heller å legge seg på Jaglands linje enn å legge seg på Martin Kolbergs linje, som sauser sammen alt av religion og kultur og sier at dette er en ting vi må bekjempe som helhet?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:43:26]: For det første er jeg enig i at det gjelder å ha ryddighet i disse begrepene. Jeg har faktisk skrevet og snakket om dette i mange år: betydningen av å erkjenne at vår største utfordring som samfunn er å håndtere dette og skape den ryddigheten rundt det vi kaller det norske «vi» som gjør at vi alle føler oss inkludert. Vi er gode på likhet i Norge, men vi er dårlig på å håndtere forskjeller. Det er en stor utfordring for oss. Men jeg mener igjen at det Martin Kolberg svarer på spørsmålet om synet på ekstrem islam, er at Arbeiderpartiet er og har alltid vært mot ekstreme bevegelser. Det gjelder også nå, og det skal vi følge med på. Det er ikke en sammensausing. Så er det sagt.

Men jeg opplever her at når det gjelder de spørsmålene vi har hatt i dag, er det en stor plattform av enighet i tilnærmingen. Jeg tror vi må ruste oss opp til å kunne diskutere det med nyanse, men også med konsekvens. Og det er ikke slik at vi kan skille alle disse spørsmålene om religion og kultur. Også de griper inn i hverandre i en del sammenhenger, hvor religion – og det har vi erfaringer med fra eget land – også brukes som kulturelt virkemiddel til å frata folk friheter.

Presidenten: Bjørg Tørresdal – til oppfølgingsspørsmål.

Bjørg Tørresdal (KrF) [10:44:36]: I disse dager er det litt vanskelig å bli klok på Arbeiderpartiets politikk. I Dagbladet i går tok stortingsrepresentant Arild Stokkan-Grande, fra Arbeiderpartiet, til orde for å kutte i u-hjelp til land som ikke vil ta asylsøkere i retur. Det vil i så fall

være en helt ny linje i bistandspolitikken at man ikke begrunner bistand med grunnleggende menneskerettigheter, men at man rett og slett bruker det som et pressmiddel internasjonalt, en eller annen slags straff og belønning, og rammer mennesker i nød.

Er dette en ny linje i Regjeringens politikk? Det håper jeg ikke det er, men hvis det er det: Synes utenriksministeren det er rett å straffe mennesker i nød – mottakere av bistand – og bruke dem som et politisk virkemiddel i asyldebatten?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:45:22]: Før det første mener jeg prinsipielt at bistand ikke er automatisk, vi vurderer bistanden politisk når vi gir. Når vi nå innstiller bistanden til Madagaskar etter et militærkupp, holder igjen utbetalinger, er jo det en politisk beslutning. Men jeg er ikke enig i det utspillet, og jeg har gjort det veldig klart, som representanten refererer til, fordi jeg tror det er et uholdbart signal og et dårlig virkemiddel for å nå målet. Hele returproblematikken er jo et veldig komplisert saksfelt som vi må arbeide med for å trekke land inn i å respektere sine internasjonale forpliktelser. Ofte går jo den hjelpen vi gir til denne type land – mange av dem går under kategorien «failed state», det ikke er myndigheter der – nettopp ut på å hjelpe de gruppene som ikke får noen type hjelp, og det vil ikke være formålstjenlig å bryte det av som et virkemiddel.

Men jeg vil gjenta igjen: Bistand er et politisk virkemiddel, og det ligger politikk bak de valgene vi tar.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:46:31]: Mitt spørsmål går til samferdselsministeren.

Først vil jeg gratulere samferdselsministeren med at Nasjonal transportplan er lagt fram for Stortinget. Vi har gledet oss til det veldig lenge. Det er mange positive forslag og mange tiltak som er nødvendige, og som har fått stor oppmerksomhet i lokale medier. Alt dette er bra.

Det som imidlertid har blitt klart for mange, er at planen ikke har gode svar på de utfordringene som vi står overfor, med kø og trengsel i byområdene. I de store byene forventes det en sterk befolkningsvekst, så selv om det blir lettere å komme seg inn til byene, enten med bane eller med bil, kan vi risikere at det blir enda lengre køer inne i byene. Det blir med andre ord vanskeligere for folk å komme seg til og fra jobb og barnehage. Så mitt spørsmål til samferdselsministeren er: Er hun enig i denne situasjonsbeskrivelsen, og har hun gjort seg noen tanker om hvordan utfordringene i de største byene våre skal løses i framtiden?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:47:43]: I Nasjonal transportplan er det eit eige kapittel om bypolitikk. Store delar av løysingane som skal finnast i dei største byane – Oslo, Bergen, Trondheim og dei andre store byane – skjer jo i eit tett samarbeid med byane sjølve. Det er jo i høgste grad òg kommunepolitikk me snakkar om, for det handlar om arealdisponering, det handlar om kollektiv-

transport, og det handlar om eventuelle restriksjonar som skal leggast på biltransporten inn til byane.

Det var jo eit bilete på det i media same dag som Nasjonal transportplan vart lagt fram, der det var snakk om 50 000 nye bilreiser i denne byen. Eg vil jo sjå den som ynskjer seg det. Så den store utfordringa, som me òg adresserer i Nasjonal transportplan, er jo korleis me får den veksten som vil kome i byområda, til å kome på kollektivtransport – og ikkje på biltransport. Det betyr ikkje at vegane ikkje skal verte betre både i byane og rundt dei, men det aller viktigaste er å sikre at me får ei betre kollektivsatsing. Derfor har me bl.a. ytterlegare dobla påskjøningsordninga for kollektivtransport i de store byane, til 646 mill. kr, frå 323 som det er i dag. Derfor doblar me investeringstakten på jernbane. Og derfor har me eit eige program for Oslo, for jernbana her, på 2 milliardar kr, i tillegg til det som allereie er lagt inn både i tiltakspakke og i budsjett – for å sikre at me får fart på jernbana. Derfor er me saman med dei store bykommunane, som Oslo, Trondheim og Bergen, om å utvikle deira bypakker, der ein ser kollektivsatsing og redusert biltransport i ein samanheng.

Borghild Tenden (V) [10:49:48]: Jeg takker samferdselsministeren for svaret. Jeg er enig med henne i at veksten må skje på kollektivfronten.

Etter at NTP ble lagt fram i forrige uke, kunne samferdselsministeren melde om blomster og gratulasjonsmeldinger inn til Regjeringen, mens vi på Venstres gruppekontor mottok en del bekymringsmeldinger. Det gjaldt Bergen, der man var skuffet over mangel på vilje til bybane, Nord-Jæren likeså, og i Kristiansand og flere store byer var det stor frustrasjon. Og i Oslo står folk som sild i tønne på trikken på grunn av at kapasiteten er sprengt. Det er snakk om belønningsmidlene, men slik som vi i Venstre ser det, vil det være puslete 320 mill. kr i løpet av planperioden. Det ser vi på som puslete.

Hva sier samferdselsministeren til den kritikken som hun får fra byene?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:50:48]: Eg har stor forståing for den kritikken som kjem frå våre politiske motstandarar, men eg har inga forståing for at Venstre kjem med han. Venstre har altså ikkje levert på dette området i det heile. Det me gjer, er eit kvantesprang i forhold til det Venstre har stått for. Derfor tillèt eg meg eit lite smil.

Men den situasjonen som byane er oppe i, tek eg svært alvorleg. Det som òg er viktig, er å hugse på dei spelereglane som trass i alt gjeld. Det er andre riksvegmidlar som vert brukte i dag til bybana i Bergen. Det er kommunane sine eigne midlar – i lag med fylkeskommunen som disponerer dei andre riksvegmidlane – som vert fylkesvegmidlar frå 1. januar 2010, som finansierer den pakka. Derfor må eg dessverre melde at dei signala som kjem frå Bergen, er ganske uryddige, der ein kritiserer meg for ikkje å ta initiativ til at dei skal gjere bompengvedtak. Det må byrådet i Bergen gjere sjølv. Så har eg sagt mange gonger til byrådet i Bergen at me skal ha ein god dialog og eit konstruktivt samarbeid for å få vidareført Bergensprogrammet, til å få vidareført bybana – men å vere ryddig i dis-

kusjonen er nødvendig. Det same gjeld òg bana på Nord-Jæren.

Presidenten: Presidenten vil tillate fire oppfølgings-spørsmål – først Bård Hoksrud.

Bård Hoksrud (FrP) [10:52:17]: Jeg registrerer til stadighet at når statsråden er her, skryter hun av det historiske i det denne regjeringen har gjennomført, og klager på alle andre tidligere regjeringer.

Det er iallfall ikke tvil om at hovedstaden og byene rundt har store utfordringer når det gjelder kollektivtransport til og fra hovedstaden. Da hjelper det faktisk fælt lite at statsråden har hatt møte med Jernbaneverket og NSB opptil flere ganger i løpet av de drøyt tre årene som statsråden har vært statsråd. Det hjelper fælt lite for alle passasjerene som opplever forsinkelser, togkanselleringer og annet i kollektivtilbudet spesielt i og til og fra hovedstaden. Spørsmålet til statsråden blir nå: Vil statsråden sørge for at også togpassasjerene, på lik linje med folk som reiser med fly og andre transportmidler, får dekket kostnadene når man ikke får det tilbudet man har betalt for? Vil statsråden sørge for at togpassasjerene får den samme refusjonen når ikke Jernbaneverket og NSB klarer å levere det de skal levere?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:53:23]: Spørsmålet til representanten Hoksrud vert å slå inn opne dørar, for me har allereie innført eit system med kompensasjon til dei som opplever at tog ikkje går.

Det viktigaste denne regjeringa gjer, er å ha ei gigantisk togsatsing. Eg skal vare meg vel for å bruke ord som «historisk» og slikt, men når det gjeld akkurat det, er det mange som har brukt det ordet. I Jernbaneverket og blant dei som jobbar med systemet og er opptekne av Jernbaneverket, er det iallfall stor glede over det som skjer på jernbana, som er ei ny tid.

Det me har gjort, ikkje minst her i Oslo, er ikkje berre å ha møte, me har lagt inn dei midlane Jernbaneverket har bedt om i forhold til oppgradering. Det er gledeleg at trass i dei forseinkingane som er, har ikkje Oslotunnelen vore skuld i det i det siste, nettopp fordi me har lagt inn ekstra midlar til utbetring av Oslotunnelen. No ligg det 2 mill. kr til eit eige program i Oslo til fornying av nettopp dette viktige navet som Oslo er. Det vil verte forandring og betring.

Presidenten: Øyvind Halleraker – til oppfølgings-spørsmål.

Øyvind Halleraker (H) [10:54:40]: Jeg må først få gjøre statsråden oppmerksom på at det er denne regjeringen som har fjernet Bergen kommunes ansvar for kollektivtrafikken. Det er altså slik at storbyene står overfor store utfordringer, og de har pålagt seg selv store løft og belastninger for sine innbyggere for å få løst disse trafikale utfordringene.

Men i Bergen har det dessverre oppstått et mediesirkus i kjølvannet av fremleggelsen av NTP. Saken gjelder at

Bergensprogrammet og bybaneutbyggingen, fase 2, ikke er viet den oppmerksomhet man hadde forventet. Samferdselsministeren hevder at Bergen ved byrådet ikke har gjort jobben ved å sende søknad. De har slett ikke sagt at det er Navarsete som skal ønske seg denne søknaden. Neida, Bergen kommune hevder på sin side at i alle møter med Vegdirektoratet og Samferdselsdepartementet har man fått beskjed om å avvente NTP og de rammer som ligger der.

Det som er uheldig, er at man kan få inntrykk av at denne regjeringen driver en form for obstruksjon mot borgerlig styrte byer og kommuner. Eller er det slik at statsråden har endret oppfatning i forhold til hva som burde vært innholdet i den søknaden?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:55:50]: Det er Bergen som bestemmer kva som skal vere innhaldet i den søknaden, det er ikkje statsråden. Det er Trondheim som bestemmer kva som skal vere innhaldet i søknaden frå Trondheim kommune. Det er Trondheim kommune som har initiert drivstoffavgift i Trondheim, det er ikkje statsråden. Det er Trondheim kommune som har sendt søknad i forhold til bompengar i Trondheim. Det er Oslo kommune og Akershus fylke som har laga Oslopakke 3, det er ikkje statsråden. Det har eg rosa dei for meir enn ein gong, for eg synest dei har gjort ein kjempejobb for å skaffe eit breitt politisk fleirtal. Men eg har ikkje teke ein telefon og sagt at no må dei kome med den og den søknaden. Søknaden kom for lenge sidan. Derfor har den proposisjonen kome no. Bergen og byrådet må ta sitt ansvar. Bergen og byrådet må gjere sine vedtak, det held ikkje med eit intensjonsvedtak. Dei må gjere sine vedtak. Fylkeskommunen har nøyaktig den same oppfatninga som statsråden. Dei må gjere sine vedtak, sende dei til fylket og sende dei til Statens vegvesen som forbereder svar. Dei vil sjølvsagt ha ein dialog. Eg har hatt ein veldig god dialog med Oslo kommune. Det er ikkje dei tre regjeringspartia som sit der, men eg set veldig stor pris på dialogen me har hatt med Oslo kommune i forhold til Oslopakke 3.

Presidenten: Jan Sahl – til oppfølgings-spørsmål.

Jan Sahl (KrF) [10:57:00]: Doblingen av belønningsordningen til storbyene har Kristelig Folkeparti støttet. Så vidt jeg skjønner er det også trukket inn kriterier for bygging av gang- og sykkelveier i den samme ordningen.

Min tid i samferdselskomiteen har på reise medført utallige stopp fordi foreldre med barn har tatt seg fri for å demonstrere for å få bedre gang- og sykkelveier. Kristelig Folkeparti gjør nå et forsøk på å trekke barneperspektivet sterkere inn i Nasjonal transportplan. Som et ledd i det ønsker vi å foreslå en belønningsordning som skal gå utover det som har med storbyer å gjøre, som også kan gjelde alle fylker og kommuner i landet, en belønningsordning for bygging av gang- og sykkelveier – dvs. at et fylke eller en kommune som ønsker å gjøre en ekstra-innsats på dette området, av en belønningsordning kan få midler til toppfinansiering. Er ministeren enig i et slikt forslag?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:58:06]: Ser ein på historia til Kristeleg Folkeparti og Nasjonal transportplan er det nødvendig med slike påskjøningsordningar, for det har ikkje vore så mykje inne i sjølve planen. Me har lagt inn at det skal byggjast 500 kilometer nye gang- og sykkelveggar. Det er eit formidabelt lyft i forhold til status i dag. Minst halvparten av det skal brukast til samanhengande gang- og sykkelveggar i dei store byane. Det er utruleg viktig. Eg er sjølv syklist i denne byen. Eg synest det er veldig moro å sykle, men det er klart at eit samanhengande nett vil gjere at mange fleire vil ta sykkelen og føtene fatt.

Det same gjeld med tanke på å sikre skulevegane ute. Eg er heilt einig i Kristeleg Folkeparti sin gode intensjon. Eg er veldig einig. Det er utruleg viktig at me får fart på gang- og sykkelvegutbygging. Me meiner me gjer det med det som ligg i Nasjonal transportplan. Men eg samarbeider gjerne med Kristeleg Folkeparti for å få endå meir fart på det, for eg synest det er eit viktig spørsmål – både helsepolitisk og trafikalt.

Presidenten: Odd Einar Dørum – til siste oppfølgings-spørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [10:59:16]: Det rykket litt i meg. Venstre har sannelig levert på kollektivtransport! Vi har vært med på å gjøre trikken i Oslo om fra å være rullende museum til rullende suksess. Det har vi gjort ved å satse på incentivordningen, belønningsordningen. I den byen vi er i nå, brukes det 1,5 milliarder kr til kollektivtrafikken over kommunebudsjettet pr. år. Regjeringen har i transportplanen lagt opp til å øke belønningsordningen med 320 mill. kr. Det er bra. Det er et godt virkemiddel. Men mitt spørsmål, siden man snakker om å levere, blir: Hva slags tanker har statsråden om å levere på denne belønningsordningen som er statens andel i forhold til 13 byområder – Oslo og tolv andre byområder? Bør man nærme seg det nivået som Oslo alene bruker på kollektivtransporten, 1,5 milliarder kr, eller skal man nøye seg med det nivået Regjeringen har lagt opp til? Når vil Regjeringen levere med hensyn til jernbane gjennom Groruddalen? Man vil jo satse på det – det bor 120 000 mennesker der. Når skal toget gå like hyppig som T-banen gjør på begge sider av dalen? Når vil Regjeringen levere sin del, når det leveres lokalt?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:00:16]: Eg beklagar viss eg har oppskaka representanten Dørum. Eg tok berre stilling til det som har vore levert i nasjonale transportplanar, og det som har vore i denne salen. Eg vil rose Venstre i Oslo. Dei har gjort veldig mykje bra på kollektivområdet – det skal dei ha, absolutt.

Når det gjeld vår leveranse, er han ganske godt beskriven i Nasjonal transportplan. Me kan vere ueinige om mykje, men eg trur at Venstre heilt sikkert er einig med meg i at det er heilt nødvendig med den satsinga som ligg der. I den satsinga vil det òg liggje at det vert hyppigare avgangar til nærområda når me får opp å stå dei intercity-bitane som no må på plass – fyrst Vestkorridoren og så kjem dei jamt. Då vil me få ein heilt annan frekvens og

ein heilt annan kapasitet enn det me har i dag. I det inngår sjølv sagt òg innkjøp av nye tog.

Eg meiner at det er kommunane og fylka som skal ha ansvaret for kollektivområdet. Så me skal ikkje matche dei med statlege midlar. Me skal overføre i kommuneproposisjonane tilstrekkeleg med midlar til at dei kan få gjere sin jobb. Det er vårt svar, slik at Oslo kommune skal få enda større musklar til å gjere jobben sin.

Presidenten: Då går vi vidare til siste hovudspørsmål.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [11:01:32]: Jeg har et spørsmål til landbruks- og matministeren.

Senterpartiets deltagelse i den rød-grønne regjeringen har vært en svært dyr reise for norske forbrukere. Bare det siste året har Regjeringen økt matvareprisene gjennom jordbruksoppkjøret med over 2 milliarder kr. 1,6 milliarder kr kom i jordbruksoppkjøret for et år siden og 500 mill. kr i justeringsforhandlingene på nyåret.

Samtidig ser vi nå at veldig mange arbeidstakere og bedrifter er inne i en svært vanskelig situasjon på grunn av den internasjonale økonomiske situasjonen. Vi ser at mange mister arbeidet sitt. Andre blir permittert og får således en dårligere økonomi. Vi ser også at i grenseområdene mot Sverige er det nå nærmest ville tilstander på grunn av den billige svenske kronen, som gjør det svært fordelaktig for norske forbrukere å reise til Sverige for å kjøpe nødvendige dagligvarer.

Da er mitt spørsmål: Vil statsråden bidra til at årets jordbruksoppkjøret blir like moderat som for andre arbeidstakere? Vi ser nå at både bedriftsledere og sentrale fagforeringsledere går ut og varsler om at spesielt i konkurranseutsatt industri kommer det til å bli tilnærmet et nulloppkjøret. Vil statsråden følge opp dette også i jordbruksoppkjøret?

Statsråd Lars Peder Brekk [11:03:25]: Representanten Kielland Asmyhr stiller et viktig spørsmål. Han setter utviklingen i landbruksnæringen opp mot situasjonen i landet sett i relasjon til finanskrisen. Det er helt åpenbart at også landbruksnæringen må ta sitt ansvar når det gjelder utviklingen i landet på økonomiområdet generelt, og når det gjelder finanskrisens utfordringer.

Det er jo slik at landbruket i dag faktisk er en slags trygg havn, fordi vi har en nasjonal landbrukspolitik som sikrer norsk matproduksjon, som sikrer sysselsettingen i landbruket og sikrer sysselsettingen i distriktene. Det har det vært særdeles viktig å gjennomføre. Denne regjeringen har, som representanten Asmyhr understreket, levert jordbruksoppkjøret som har gitt næringen nødvendige inntektsløft, og bidratt til å redusere inntektsgapet mellom jordbrukere og andre grupper.

Når det gjelder prisøkningene, har jeg lyst til å understreke at målprisøkningene i de ordinære jordbruksforhandlingene i 2008 innebærer at prisene for norskproduserte jordbruksvarer samlet kan stige med 3¼ pst. Den isolerte effekten for matvareprisene vil kun bli 2¼ pst., hvis en ser det på årsbasis. Det betyr at en familie på to voksne og to barn kan som følge av jordbruksoppkjøret få økt sine utgifter til matvarer med anslagsvis 1 500 kr over

et helt år. Den landbrukspolitikken som Norge fører, har bidratt til at norske matvarepriser, sett i relasjon til nordmenns inntekter, er de laveste i Europa. Det er en stabil, god utvikling. Faktisk er det slik at jordbruksavtalene har sikret en stabilitet også for forbrukerne. Det er også slik at en ikke kan beskyldte landbruket for å ha ansvaret for den prisøkningen som andre ledd i verdikjeden har foretatt.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [11:05:31]: Jeg må be statsråden om å svare konkret på det spørsmålet jeg har.

Jeg synes den avslutningen statsråden her hadde, er veldig interessant. Det er åpenbart at i Norge er det ingen konkurranse når det gjelder primærleddet innenfor landbruket. Det er grunn til å tro at det er begrenset konkurranse også når det gjelder industrileddet. Det kommer også påstander om at det er begrenset konkurranse innenfor det norske dagligvaremarkedet, selv om vi har de fire store dagligvarekjedene.

Statsråden sier at matvareprisene bare skal øke med 2¼ pst. Nå har altså matvareprisene bare fra januar til februar økt med rundt 3 pst. Mitt spørsmål til statsråden er: Vil statsråden bidra til at vi får gjennomgått konkurranseforholdene i hele matvarekjeden, slik at dette blir til norske forbrukeres fordel?

Statsråd Lars Peder Brekk [11:06:38]: Det er Konkurransetilsynet som har ansvaret for konkurransepolitikken i Norge.

Når representanten Kielland Asmyhr sier at jeg ikke svarte på spørsmålet, har jeg bare lyst til å understreke at hvis de målprisøkningene som en hadde etter justeringsforhandlingene på nyåret, realiseres, anslås den isolerte effekten av det til bare å øke matvareprisene med ½. Hvis vi ser på effekten denne prisøkningen har på konsumprisindeksen, ser vi at den er 0,05 pst. Så for forbrukerne er det begrensede effekter av de prisøkningene som har kommet som et resultat av jordbruksavtalen. Det systemet vi har i Norge, bidrar til at vi har stabilitet i prisene, også for forbrukerne.

Jeg har lyst til å understreke at når det gjelder konkurransen i markedene, er det som sagt Konkurransetilsynet som har ansvaret for det, og jeg har selvsagt ingenting imot at de gjør jobben sin.

Presidenten: Presidenten vil tillate fire oppfølgings-spørsmål – først Torbjørn Hansen.

Torbjørn Hansen (H) [11:07:54]: Jeg tror det er opplagt for alle som har fulgt med på landbrukspolitikken i denne stortingsperioden, at norske forbrukere kommer helt nederst på rangstigen i landbruks- og matpolitikken. Vi så det i det forrige jordbruksoppgjøret, da nesten hele regningen for økt inntektsramme ble lagt over på forbrukerne – og ifølge varehandelen med en effekt på 3 500 kr pr. familie, som er ganske interessant i et fordelingsperspektiv. Vi ser det også i konkurransepolitikken, hvor Regjeringen overprøver forbruker- og konkurransehensyn i hver eneste sak hvor landbrukssamvirkene har en interesse, og

vi ser det i saker om tollvern, hvor Regjeringen konsekvent legger seg i forbrukerfiendtlig retning. Vi har også en politikk hvor Regjeringen i liten grad legger opp til en effektiv produksjon av norske matvarer.

I disse dager jobber Regjeringen med en reform av opplegget for markedsregulering og målpriser i Norge for å tilpasse seg WTO-avtalen. Kan statsråden garantere Stortinget at ikke forbrukerhensyn også i denne sammenheng blir salderingsposten til Regjeringen?

Statsråd Lars Peder Brekk [11:08:57]: For det første vil jeg gjenta det jeg understreket i svaret på spørsmålet fra representanten Kielland Asmyhr om at den norske landbrukspolitikken – det systemet vi har med jordbruksforhandlinger – bidrar til stabilitet i matprisene også for norske forbrukere. For et års tid siden var norske matpriser lavere enn prisene internasjonalt. Denne stabiliteten er bra.

Når det gjelder spørsmålet fra representanten Torbjørn Hansen, har jeg bare lyst til å understreke at en arbeidsgruppe med bred representasjon fra ulike deler av næringsen har lagt fram et forslag om å endre på målprissystemet. Det er en sak som vil bli vurdert og tatt stilling til gjennom jordbruksavtalen. Det vil ikke være slik at den vil ha en innretning mot norske forbrukere.

Presidenten: Ingebrigt S. Sørfonn – til oppfølgings-spørsmål.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [11:10:03]: Jordbruksoppgjøret er jo svært avgjerende for matvareprisene i landet vårt. Dess større del av jordbruksoppgjøret som vert gjeven ved løyvingar over statsbudsjettet, dess mindre må takast ved auka matvareprisar.

Kristeleg Folkeparti kritiserte at etter jordbruksoppgjøret i fjor måtte ein for stor del dekkjast ved auka matvareprisar. I justeringsforhandlingane rundt årsskiftet måtte heile rekninga – 500 mill. kr – dekkjast ved auka matvareprisar.

No nærmar me oss med raske skritt eit nytt jordbruksoppgjør, og i desse finanskrisetider er det store forventningar om at ein betydeleg del av oppgjøret må dekkjast ved statlege løyvingar, nettopp for å dempa auka matvareprisar. Det ville bringa ro og tryggleik i mange leirar dersom statsråden kan bekrefte at så vil skje.

Statsråd Lars Peder Brekk [11:11:03]: Det er riktig som representanten Sørfonn beskriver det, at størsteparten av økningen i jordbruksinntektene – eller de mulige jordbruksinntektene – er, som et resultat av den avtalen som ble framforhandlet i fjor, tatt ut gjennom økte målpriser. Det var det enighet mellom partene om. Det var også riktig, slik som jeg ser det, ut fra at det er viktig at også norske bønder tar ut det som er mulig i markedet. Og som sagt: Det norske systemet bidrar til stabilitet, og vi har de laveste matprisene i Europa, hvis vi ser kostnadene i forhold til inntekten en norsk forbruker har.

Når det gjelder det kommende jordbruksoppgjøret, som en skal gå inn i i løpet av noen få måneder, vil jeg selvsagt

ikke si noe om det. Det skal være en forhandling på normalt vis. Jeg er opptatt av at vi skal utnytte både offentlige budsjetter og pris- og skattemekanismer for å få gode oppgjør også i framtiden.

Presidenten: Leif Helge Kongshaug – til oppfølgings-spørsmål.

Leif Helge Kongshaug (V) [11:12:14]: Utviklingen bærer bud om at vi har en gradvis økende internasjonal konkurranse generelt og for landbruksprodukter spesielt. Det virker på meg som om denne regjeringen ikke har noen plan for hvordan det norske landbruket skal møte en slik utvikling. Istedenfor å prioritere framtidsrettede løsninger velter denne regjeringen økte inntekter hovedsakelig over på forbrukerne gjennom økte priser, der taket nå snart er nådd.

Vi står igjen foran et nytt inntektsoppgjør for landbruket. Har statsråden en plan, og hvilke tiltak vil han foreslå for å møte den internasjonale konkurransen og WTO-runden, for dermed fortsatt å legge grunnlaget for et bærekraftig landbruk i dette landet?

Statsråd Lars Peder Brekk [11:13:06]: Det er riktig som representanten Kongshaug understreker, at norsk landbruk er konkurranseutsatt, og vi har sett effektene av det både i fjor og i år. I fjor var situasjonen slik at prisene gikk kraftig opp internasjonalt – en mye større prisøkning enn vi har hatt i Norge på de viktigste varene. I år er det motsatt. Da går prisene kraftig ned internasjonalt, mens vi, på grunn av jordbruksavtalen, har en prisøkning. Dette gir alvorlige utfordringer for landbruket, og jeg skal være den første til å understreke at vi er nødt til å foreta oss noe i den sammenheng. Vi har bl.a. nedsatt denne arbeidsgruppen som har vurdert endringer i målprissystemet, og det er ett av spørsmålene som skal løses gjennom jordbruksavtalen.

Utover det vil jeg understreke at vi har artikkel 19-forhandlinger med EU. Det relaterer seg også til det konkurranseforholdet. Jeg vil bare understreke at vi tar kraftig og skikkelig tak i de utfordringene som Kongshaug presiserer.

Presidenten: Kåre Fostervold – til siste oppfølgings-spørsmål.

Kåre Fostervold (FrP) [11:14:21]: La meg starte med å sitere fra Nationen 9. januar i år, der statsråden sier:

«Jeg er opptatt av å sikre norsk landbruk og mat-industri sin konkurransevne. Det er behov for kostnadsreduksjoner i jordbruket.»

Det er en målsetting jeg er enig i. Selv om sitatet er hentet fra runden rundt Yara og gjødselpriser, mener, håper og tror jeg at dette er statsrådets og Regjeringens generelle holdning.

En måte å holde matvareprisene nede og konkurranse-dyktigheten oppe på er å redusere utgiftene bøndene har ved matvareproduksjonen sin. Dette kan gjøres gjennom skatte- og avgiftslettelser. Det kan gjøres gjennom å redu-

sere arbeidsbelastning og skjemavelde og også gjennom å avbyråkratisere landbruket.

Vil statsråden, når man nå skal gå inn i forhandlinger med bondeorganisasjonene, legge større vekt på å redusere kostnadene innenfor matvareproduksjonsleddet vårt enn å øke målpriser og også matvareprisene for forbrukerne?

Statsråd Lars Peder Brekk [11:15:28]: Jeg skal si meg enig med representanten Fostervold i at kostnadsutviklingen i jordbruket er særdeles viktig for inntektsutviklingen – utviklingen med hensyn til muligheten til å drive landbruk i hele landet, osv. Jeg har sagt at kostnadsreduksjoner i norsk landbruk er viktig. Vi ser effekten av det i forbindelse med gjødselprisene som har hatt en veldig stor økning det siste året. Vi ser nå at det gir positive effekter at oljeprisen går ned. Vi ser at priser på korn internasjonalt går ned. Det har også stor effekt for norsk landbruk. Så Norge er midt i en internasjonal konkurransesituasjon.

Min og landbrukets utfordring er selvsagt å utnytte kostnadsreduksjonene til det beste. Det vil bli ivaretatt gjennom forhandlingene i forbindelse med jordbruksavtalen. Og så er det slik at vi er nødt til å ha en fornuftig strukturutvikling i landbruket, og det står vi for fortsatt.

Presidenten: Dermed er den munnlege spørjetimen omme, og vi går over til den ordinære spørjetimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det vert nokre endringar i den oppsette spørsmålslista, og presidenten viser i den sammenhengen til den oversikta som er omdelt på representantane sine plassar i salen. Presidenten gjer framlegg om at dei foreslåtte endringane i dagens spørjetime blir godkjende – og ser det som vedteke.

Endringane var desse:

Spørsmål 1, frå representanten Svein Flåtten til finansministeren, blir utsett til neste spørjetime, då statsråden er bortreist.

Spørsmål 11, frå representanten Gunnar Kvasheim til olje- og energiministeren, blir utsett til neste spørjetime, då statsråden er bortreist.

Spørsmål 1

Frå representanten Svein Flåtten til finansministeren:

«Kostnader til juridisk bistand for å sikre skattepliktig inntekt er fradragsberettiget i tillegg til minstefradrag bare når kostnadene ikke anses pådratt i tilknytning til å sikre lønnsinntekter som gir grunnlag for minstefradrag. Det betyr at juridiske kostnader for å sikre omtvistede lønnskrav ikke er fradragsberettiget, noe som betyr at arbeidstakers krav stort sett medgår til skatt og advokathonorerer.

Vil statsråden vurdere endringer i reglene for arbeidstakerne i lønnsvistsaker?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsett til neste spørjetime.

Spørsmål 2

Arne Sortevik (FrP) [11:17:05]: Jeg har et spørsmål til samferdselsministeren:

«Regjeringen har innført CO₂-avgift på nye biler i Norge. Virkningen på bilparken i Norge er liten, fordi Norge har fortsatt en gammel bilpark. Effekt for energiforbruk, utslipp, transportkvalitet og ikke minst trafikksikkerhet er stor dersom bilparken kan fornyes kraftig over kort tid. Finanskrisen gir nytt fokus på dette og derved nye muligheter.

Hva vil statsråden gjøre for å få til en omfattende fornyelse av bilparken i Norge som en viktig del av arbeidet med å forbedre transportkvalitet og trafikksikkerhet?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:17:50]: Det er ikkje rett at Regjeringa har innført CO₂-avgift på nye bilar. Men frå 2007 la Regjeringa om systemet for eingongsavgifta.

Eingongsavgifta er i utgangspunktet pålagt alle bilar unnateke lastebilar og bussar. Før 2007 var nivået på eingongsavgifta bestemt ut frå køyretøyet si vekt, slagvolum og effekt. Frå 2007 vart slagvolumkomponenten erstatta med ein CO₂-komponent. Omlegginga førte til at bilar med låge CO₂-utslepp vart rimelegare enn tidlegare, og at bilar med høge utslepp vart dyrare. Innføringa av ein CO₂-komponent førte til ein kraftig nedgang i gjennomsnittlege utslepp frå nye bilar. Medan nye bilar selde i 2006 hadde eit gjennomsnittsutslipp på 177 gram CO₂ pr. køyrde km, hadde nye bilar selde i 2007 eit gjennomsnittsutslipp på 159 gram pr. km. Til samanlikning var gjennomsnittsutslipp frå nye bilar i Sverige 181 gram pr. km i 2007. For å stimulere til ytterlegare nedgang er det innført ytterlegare avgiftslette for bilar med små utslepp og auke for bilar med høge utslepp, frå 2009.

Regjeringa vil fortsetje å bruke avgiftspolitikken for å stimulere hushald og næringsliv til å velje mest mogeleg energieffektive og utslippseffektive køyretøy. Det er viktig å vere merksam på at det er svært energikrevjande å produsere ein bil. Frå eit energi- og miljøperspektiv er det difor ikkje sjølvstakt at det er effektivt å stimulere til ei raskare utskifting av bilparken. Derimot er det klart positivt at dei nye bilane som uansett vert kjøpte, er mest mogeleg utslpps- og energieffektive.

Solveig Horne hadde her overtatt presidentplassen.

Arne Sortevik (FrP) [11:19:33]: Like fullt er det slik at Norge har en bilpark med høy gjennomsnittsalder, og at Norge har stort behov for fortsatt bilbasert transport. Andre land, som har en betydelig yngre bilpark enn Norge, gjennomfører nå tiltak innenfor rammene av sine tiltaks-

pakker for å få fart på økonomien. I Tyskland økes vrakpanten. Det har ført til nybilsalg, f.eks. i februar, som er det beste på mange år. Jeg har merket meg at i Italia forsøker man en vri, man kobler meget høy vrakpant til hvor energieffektivt nybilkjøpet er.

Min oppfølging er derfor: Bør ikke samferdselsministeren være med på å legge til rette for en langt raskere fornyelse av bilparken for å få bedre energieffektivitet inn i transportsektoren?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:20:31]: Som eg sa i mitt hovudsvar, er det ikkje gitt at ei raskare utskifting er det rette svaret i eit miljøperspektiv. I eit tryggleiksperspektiv, det å få nye bilar som kan vere tryggare og betre enn eldre bilar, er det eit tilleggsperspektiv. Men i dag diskuterer me miljø og CO₂-spørsmål, klimautslepp. Tyskland, Sverige og ein del andre europeiske land har ein enormt stor bilproduksjon. Det er ei av dei verkelege søylene i deira økonomiske politikk. At dei brukar denne politikken for å stimulere nybilkjøp for derigjennom å sikre arbeidsplassar i bilindustrien, er sjølvstakt på same måte som me innrettar vår tiltakspakke for å sikre at me beheld arbeidsplassar innanfor våre industriar og våre arbeidsområde. Så det er ein litt annan samanheng enn det miljøperspektivet me diskuterer i dag.

Arne Sortevik (FrP) [11:21:39]: Skatt og avgift ved kjøp av ny bil påvirker mange forhold. Transportkvaliteten er berørt, og statsråden har også pekt på trafikksikkerheten i dette siste tilsvaret. Det er klart at kjøp av nyere bil også gir sikrere bil. I møtet som transportkomiteen for en tid tilbake hadde med trafikutskottet i den svenske riksdagen, ble trafikksikkerhetsspørsmål diskutert. Svenske politikere pekte på to hovedgrep for å redusere trafikkulykker og dødsulykker på veiene: sikre veier og sikre biler. Kraftig fornyelse av bilparken i Norge kan derfor være et avgjørende viktig tiltak for å få redusert dagens ulykkesnivå mer i retning av den nullvisjonen vi alle ønsker å se gjennomført.

Bør ikke de som vil skifte bil for å få bedre sikkerhet og samtidig mindre energiforbruk, oppmuntres økonomisk og ikke straffes økonomisk?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:22:45]: Eg kan ikkje vere einig i den beskrivinga at ein vert straffa økonomisk om ein ynskjer å byte bil. Men det ligg eit incentiv til dei som vil kjøpe miljøvenleg bil, om å gjere det, òg på den økonomiske biten. Det å skifte ut bilparken til ein meir moderne bilpark er eg heilt einig med Sortevik i har eit tryggleiksperspektiv som går utover det politiske.

Avgifter er eit spørsmål for finansministeren og ikkje for samferdsleministeren, så me beveger oss kanskje litt over på finansminister Kristin Halvorsen sitt område. Eg skal difor vere litt forsiktig med korleis eg svarer. Men Regjeringa har eit veldig klart mål. Det er at me skal modernisere vegnettet, og me skal bidra til ein miljøvenleg bilpark. Eg trur at akkurat det siste vil vere ein viktig bit av miljøkampen og kampen mot klimautslepp framover, og at me skal få ned talet på dødsulukker på vegane gjennom eit breitt sett med tiltak.

Spørsmål 3

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:24:11]: Mitt spørsmål til arbeids- og inkluderingsministeren er følgende:

«I Navs serie «Arbeid og velferd» nr. 1 for 2009 vises det til at antallet personer med nedsatt arbeidsevne har steget med nesten 3 000 det siste året, og at utviklingen i arbeidsmarkedet gjør at mange i denne gruppen vil ha store vansker med å finne arbeid. Det tilsier sterkere satsing også på langvarige kvalifiseringstiltak, som styrker mulighetene for disse når arbeidsmarkedet forhåpentligvis blir bedre etter 2010.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre høy tiltaksintensitet overfor denne gruppen i 2009 og 2010?»

Statsråd Dag Terje Andersen [11:25:02]: Tallene viser en nedgang på 12 000–13 000 personer med nedsatt arbeidsevne fra 2005 til 2008.

Tallet på personer med nedsatt arbeidsevne er dels påvirket av hvor mange som står utenfor arbeidslivet på grunn av sykdom, og dels påvirket av omfanget og innholdet i attføringsinnsatsen. Tallet må også ses i sammenheng med hvor stor andel av disse som deltar i arbeidsrettede tiltak.

Økningen i antall tiltaksplasser som følge av den nylig fremlagte tiltakspakken vil bidra til at tilbudet til personer med nedsatt arbeidsevne kan opprettholdes på et høyt nivå i 2009. Det er Arbeids- og velferdsetaten som vurderer tiltakssammensetningen innenfor gitte budsjettammer, herunder satsingen på kvalifiseringstiltak.

Regjeringen følger opp St.meld. nr. 9 for 2006–2007, Arbeid, velferd og inkludering, som legger opp til omfattende endringer med sikte på å få et bedre tiltaks- og tjenestetilbud for brukerne. Det er bl.a. etablert et tilbud om arbeidsrettet rehabilitering og satt i gang et forsøk med tidsbestemt lønnstilskudd. Dette er tiltak som er rettet mot de mest utsatte gruppene på arbeidsmarkedet. Personer med nedsatt arbeidsevne har ellers tilgang til hele tiltaks- og tjenestespekteret i Arbeids- og velferdsetaten.

Det arbeides for øvrig med en rekke tiltak med sikte på å øke yrkesdeltakingen blant personer som er i utkannten eller utenfor arbeidslivet, der Nav-reformen er spesielt viktig.

Personer med nedsatt arbeidsevne har vært og er en høyt prioritert gruppe i arbeidsmarkedspolitikken. Omfanget av arbeidsmarkedstiltak for gruppen har økt betydelig de siste årene. Overgangen til arbeid har gradvis økt til nærmere halvparten av alle som har avsluttet yrkesrettet attføring. Attføringstiltakene videreføres på et høyt nivå i 2009.

Ambisjonsnivået for denne gruppen bør være høyt. En forverret arbeidsmarkedssituasjon gjør det vanskeligere å få personer med nedsatt arbeidsevne ut i arbeid. Arbeids- og inkluderingsdepartementet følger derfor utviklingen nøye og vil vurdere behovet for å styrke innsatsen overfor personer med nedsatt arbeidsevne framover.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:27:14]: Jeg takker statsråden for svaret.

Veksttaket når det gjelder antall arbeidsledige, er veldig bekymringsfull. Det er nødvendig å adressere arbeidsledighet gjennom konjunkturbaserte tiltak, som allerede nevnt. I tillegg til å håndtere økt tilstrømming av nye grupper ledige forventer Kristelig Folkeparti at Regjeringen i det minste opprettholder det samme tiltaksnivået for personer med redusert arbeidsevne i 2009 som i 2008.

Kan statsråden forsikre om at tiltaksnivået for denne gruppen blir minst like høyt som i fjor? I interpellasjonsdebatten i går kom det fram at tiltaksintensiteten har gått ned fra 69 pst. til 64 pst. Hvilke ambisjoner og målsettinger har statsråden satt seg? Bør målet f.eks. være 70 pst.?

Statsråd Dag Terje Andersen [11:28:14]: Som jeg sa, er det Arbeids- og velferdsetaten som vurderer fordelingen av tiltak. Men jeg er helt enig i det representanten tar opp. Det er grunnen til at vi har lagt inn betydelig nye tiltak i tiltakspakken i januar, nettopp fordi mitt utgangspunkt hele tiden har vært at når vi har behov for å gjøre en bedre og større jobb for flere arbeidsledige, skal det ikke gå ut over de svake på arbeidsmarkedet. Selv om tiltakene nå er satt sammen til én post på statsbudsjettet, ligger det beregningsmessig til grunn at noe er til konjunkturplasser, og noe er til alle de andre plassene, som nå etter hvert kan ses i sammenheng.

Jeg kan forsikre representanten om at man beregningsmessig viderefører at de plassene som nå ble bevilget ekstra, skal gå til konjunkturtiltak, nettopp med utgangspunkt i at konjunkturproblematikken ikke skal gå ut over de svakeste på arbeidsmarkedet. Så der kan jeg bekrefte at vi er enige.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:29:16]: Jeg takker igjen for svaret.

Alt tyder på at i løpet av andre halvår i år vil andelen personer som har vært ledige mer enn seks måneder, øke i takt med den alminnelige ledigheten. Samtidig vil andelen personer med redusert arbeidsevne øke som følge av det stramme arbeidsmarkedet. Attføringsbedriftene opplyser at de kan ta imot flere tusen ledige på kort varsel.

Finnes det planer for hvordan Regjeringen vil løse denne strukturutfordringen, som vi må erkjenne krever langt mer enn kun å opprettholde dagens tiltaksnivå? Ser statsråden f.eks. på attførings- og vekstbedriftene som aktuelle medspillere og samarbeidspartnere i denne forbindelse?

Statsråd Dag Terje Andersen [11:30:08]: Det er heldigvis slik at vi nå har et mangfold av virkemidler, både for dem som har spesielle utfordringer på arbeidsmarkedet, og for de arbeidsledige. Ved det enkelte kontor blir det gjort fortløpende vurderinger om hvilke tilbud som passer best for den enkelte bruker. For meg vil det være utgangspunktet. Vi har altså gjort det mer fleksibelt å velge mellom tiltaksformer. Stortinget har vært enig med Regjeringen om det. Vi har altså i større grad gitt anledning til å yte skreddersøm for å tilpasse tilbudet. Etter

hvert kommer vi også til å slå sammen ytelsesgrunnlaget.

Alt har den felles hensikt å gi brukerne det tilbudet som passer best for dem, noe vi også får til f.eks. gjennom tidsbegrenset lønnstilskudd, som er et nytt virkemiddel blant flere som gir muligheter. I den menyen av muligheter har selvfølgelig også attføringsbedriftene sin rolle for dem det er det riktige tiltaket for.

Spørsmål 4

Bent Høie (H) [11:31:22]: «I NRK uttalte regjeringspartiet Sosialistisk Venstreparti at de ønsket en politisk løsning for de såkalte MUF-erne, de med midlertidig arbeidstillatelse uten rett til familiegjenforening, slik at de får bli i Norge på tross av UNEs – Utlendingsnemndas – avgjørelser.

Betyr dette at Regjeringen vurderer en slik politisk løsning, eller står den fast på at sakene skal behandles etter det samme regelverket som andre, slik Regjeringen bestemte i 2006?»

Statsråd Dag Terje Andersen [11:31:51]: Det er slik at MUF-saken er en veldig spesiell sak i norsk innvandringshistorie. Det er en sak som har involvert opptil flere regjeringer – både de som nå er i opposisjon, og de som er i posisjon.

I løpet av den lange tiden som har gått siden MUF-erne kom til Norge, har det vært en periode der muligheten for å returnere har vært permittert. Det har vært gitt mulighet til å søke om å bli i Norge fordi en har jobb, og nå er det altså noen saker til behandling på bakgrunn av de sakene som ble behandlet av UDI i forkant av den kjente UDI-saken. For min del er det veldig viktig å tilnærme meg disse spørsmålene med den erkjennelsen at vi står oppe i en veldig komplisert sak. For meg er det også viktig å ikke ha politisk prestisje i denne saken.

På den bakgrunnen vil jeg si at det finnes noen av de såkalte MUF-erne – altså ikke alle, det er feil å omtale MUF-erne som en gruppe – som på et tidspunkt, både i 2005 og i 2006, kunne få en forventning om at de skulle få oppholdstillatelse i Norge. Jeg for min del er innstilt på at vi kan vurdere de MUF-erne som enten fikk tillatelse i forbindelse med statsråd Solbergs forskrift i 2005, og senere mistet den fordi de mistet jobben, eller de som ble gitt opphold på humanitært grunnlag av UDI, men senere har mistet den, eller de personer som ikke fikk sin sak behandlet, og fremdeles lå ubehandlet da UDI behandlet sakene i 2006. Jeg synes det ville være rimelig om en i den type saker – der en har gitt forventninger til MUF-ere – legger større vekt på det faktum at oppholdstiden nå har vært veldig lang.

Jeg tror vi alle ville være tjent med at vi en gang for alle får satt punktum for MUF-saken, og at vi også tar inn over oss at for noen av dem som har blitt forespeilet muligheten for opphold i Norge, er de ti årene som er gått siden de kom, en ekstremt lang periode.

Bent Høie (H) [11:34:23]: Dette var et særdeles uklart svar, så jeg er nødt til å presisere spørsmålet ytterligere.

I UNEs behandling av disse enkeltsakene er det lagt til grunn i vurderingen at de hadde en eventuell forventning om å få opphold. I tillegg er den tiden de har oppholdt seg i Norge fram til avgjørelsen i UNE, tillagt vekt. Så har det kommet en avgjørelse fra UNE om at på tross av dette får de ikke opphold i Norge.

Betyr svaret fra statsråden at Regjeringen arbeider med, eller har tanker om, å finne nye løsninger for å gi dem som nå har fått avslag fra UNE, opphold?

Statsråd Dag Terje Andersen [11:35:21]: Jeg tror ikke svaret var uklart, men jeg tror kanskje det var overraskende at en politisk nyhet blir presentert på den måten i spørretimen.

Det jeg sier, betyr at Regjeringen går inn for at det skal legges større vekt på botid enn det som hittil har vært tilfellet, og som representanten Høie helt klart beskrev. Det betyr ikke at alle skal få lov til å bli, for det er noen forutsetninger som har ligget der hele tiden.

1. Det er at identiteten skal være avklart.
2. Det er at en ikke skal ha begått kriminelle handlinger som gir grunnlag for utvisning.

Min holdning til det spørsmålet er at de selvfølgelig heller ikke i fremtiden vil få oppholdstillatelse, men det er altså noen i den gruppen vi snakker om – kanskje ca. 300 mennesker – som har kommet i den tro at de kunne få oppholdstillatelse i Norge, og som senere har mistet den muligheten. For den gruppen synes jeg nå tiden er inne til å få satt strek, få avsluttet saken og komme videre.

Bent Høie (H) [11:36:30]: Det betyr i realiteten at Regjeringen har endret standpunkt siden denne saken ble håndtert av den forrige ministeren som hadde ansvaret for dette spørsmålet, Bjarne Håkon Hanssen, som helt klart gav uttrykk for at disse sakene skulle behandles på ordinær måte etter det regelverket som andre saker ble behandlet etter.

Mitt spørsmål til statsråden er: Etter hvilket regelverk, og på hvilken måte, vil disse sakene som nå er ferdigbehandlet i UNE, bli behandlet eventuelt på nytt, slik det nå kommer signaler fra statsråden om?

Statsråd Dag Terje Andersen [11:36:59]: Det er en sak som jeg har overtatt ikke bare fra den statsråden som representanten Høie nevnte. Det startet faktisk med statsråd Dørum, og så har statsråd Solberg og statsråd Brustad også behandlet samme sak. Nettopp det er forhistorien til at vi ønsker å få satt en sluttstrek for denne saken. Vi sier at det kan legges større vekt på at noen mennesker faktisk har vært her i veldig mange år, ualmennlig mange år, og på noe tidspunkt vært forespeilet at de kanskje skulle få bli. Det er en spesiell situasjon. De må altså ikke ha begått kriminell aktivitet eller ha uavklart identitet for eventuelt å kunne få en slik oppholdstillatelse på grunnlag av lang tid. Vi kommer nå til å starte arbeidet med forskriften som tar sikte på å få avklart forholdet til de MUF-erne som på noe tidspunkt har blitt forespeilet muligheten for

å bli i Norge, og på den måten sette punktum for MUF-saken.

Spørsmål 5

Harald T. Nesvik (FrP) [11:38:28]: Jeg vil få lov å stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Undertegnede viser til Verdens Gang 26. februar, der det kommer frem at Rikshospitalet vil kutte i fedmebehandlingen ved Kysthospitalet i Stavern. Dette tilbudet er, slik undertegnede ser det, et svært godt tilbud til en sårbar pasientgruppe.

Hvordan stiller statsråden seg til en eventuell nedleggelse av dette tilbudet ved Kysthospitalet, og hva vil han eventuelt gjøre for å sørge for at tilbudet videreføres, i minst like stort omfang som i dag?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:39:04]: La meg starte med å si at det er godt å se at komiteens leder er frisk igjen. Jeg håper han har fått god hjelp av et godt helsevesen.

Mange pasienter med sykkelig overvekt trenger langvarig behandling og oppfølging og ofte hjelp til å legge om livsstilen. De senere årene har alle de regionale helseforetakene opprettet egne sentre for behandling av sykkelig overvekt. Disse tilbyr et bredt spekter av behandlingsformer.

Helse Sør-Øst prioriterer arbeidet med helsetilbud til mennesker med sykkelig overvekt og følgesykdommer av denne. Regionen har to ressursentra: et ved Oslo universitetssykehus, avdeling Aker, og et ved Sykehuset i Vestfold. Begge har programmer for endring av livsstil og tilbud om operasjon. Sørlandet sykehus har et godt tilbud for omlegging av livsstil, men ikke tilbud om kirurgi.

Jeg er kjent med at Helse Sør-Øst holder på med en tiltaksplan, der målet er å etablere et tilbud til pasienter med sykkelig overvekt som ikke skal opereres. Det er allerede flere slike tilbud i regionen, bl.a. ved Norsk Idrettsmedisinsk Institutt på Ringerike, ved Evjeklinikken og ved Telemark Rehabiliteringssenter på Nordagutu. Det bygges også opp et tilbud til barn og unge ved Sykehuset i Vestfold og ved Oslo universitetssykehus, avdeling Ullevål.

Det tidligere Kysthospitalet, eller Spesialsykehuset for rehabilitering, SSR, i Stavern har vært underlagt Rikshospitalet HF siden 2003, og er fra i år under Oslo universitetssykehus HF. SSR er vedtatt skilt ut fra Oslo universitetssykehus. Tilbudet er planlagt splittet opp for å innlemmes i Sykehuset i Vestfold, Sykehuset Telemark og Sørlandet sykehus innen 1. juli 2009.

Behandlingstilbudet som representanten Nesvik refererer til, er et dagtilbud som er utviklet i samarbeid med Sykehuset i Vestfold, der en er opptatt av å dokumentere langtidseffekten av behandling av sykkelig overvekt. Jeg er informert om at Rikshospitalet hadde foreslått å utvikle SSRs aktivitet på området for å få ned kostnadene. Det ble understreket at man vil søke å finne andre finansieringsmuligheter for å fortsette tilbudet.

Denne tiltaksplanen som man nå snakker om, ble be-

handlet av styret i Oslo universitetssykehus HF 26. februar. Administrerende direktør ble der bedt om å arbeide videre med å avklare SSRs aktivitet rettet mot sykkelig overvekt, i samarbeid med helseforetakene. Styret bad også om at administrerende direktør, i samarbeid med Helse Sør-Øst RHF, tar initiativ til en prosess for å sikre nødvendige økonomiske avklaringer før overføring til de tre helseforetakene 1. juli 2009.

Når representanten Nesvik spør hvordan statsråden stiller seg til en eventuell nedleggelse av dette tilbudet ved Kysthospitalet, må jeg svare at slik som jeg opplever saken nå, er den stoppet av styret i Oslo universitetssykehus HF. Det skal jobbes mer, det skal ses på alternativ, og man skal vurdere økonomi. Det er litt vanskelig for meg å vurdere hvordan jeg ser på en eventuell nedleggelse av SSR før jeg får vite hva som er alternativene. Men jeg deler representanten Nesviks engasjement i saken. Saken har også blitt tatt opp med meg i ulike sammenhenger av andre stortingsrepresentanter, bl.a. representanten Mandt-Bartholsen. Derfor jobber jeg engasjert med saken, men det er altså ikke trukket noen konklusjoner ennå.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:43:01]: Jeg takker statsråden for svaret, og jeg er betrygget over at statsråden nå ser på dette og følger saken.

Det er riktig at dette tilbudet er midlertidig reddet. Man har utsatt behandlingen av denne saken, selve nedleggelsen, innsparingstiltaket, for å se på om det er andre måter å gjøre det på.

Bakgrunnen for at jeg tar opp spørsmålet, er at det er viktig at man har et variert tilbud. Det er veldig stort fokus på den kirurgiske biten knyttet til fedmebehandling, og så har vi en tendens til å glemme alle de andre tilbudene som er viktig å ha på plass, for det er ikke alt som skal løses med kirurgi. Det vi her snakker om, er et dagbehandlingstilbud.

Det som er et av hovedproblemene, er nettopp takstsystemet, som gjør at dette tilbudet er kommet i spill. Taksten som man får knyttet til behandlingen, er så lav i forhold til kostnaden at det er ikke regningssvarende å opprettholde tilbudet. Det var det som gjorde at dette også kom i spill.

Spørsmålet mitt til statsråden er: Vil statsråden sørge for at det blir sett på selve takstsystemet, slik at vi kan ha et variert tilbud?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:44:11]: For det første har jeg lyst til å si at jeg er veldig enig med representanten Nesvik i denne saken. I de behandlingsutfordringene vi har knyttet til sykkelig overvekt, er det viktig med bredde i tilbudet. Det er jo ikke slik at kirurgi er svaret for alle. Det er heller ikke slik at kirurgi er uproblematisk. Det er en stor operasjon, og det er en krevende rehabiliteringsperiode etter kirurgi. Det er jeg helt enig i. Derfor er jeg glad for at man ikke nærmest på autopilot avviker et tilbud uten å forsikre seg om at det er gode alternativer, slik at man får oppfølging av denne pasientgruppen andre steder, dersom man bestemmer seg for at SSR eventuelt skal legge ned dette tilbudet. En del av den debatten er behandlingstariffer. Vi har en kontinuerlig prosess der vi ser på den type tariffer, deriblant denne.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:45:17]: Jeg vil for så vidt nok en gang takke for svaret. Men i en del av disse situasjonene er det nettopp slik at når en avdeling på mange måter kommer litt i spill, så kan man få problemer knyttet til det som har å gjøre med å rekruttere fagpersoner, og man får også en usikkerhet. Det er klart at når man får en usikkerhet om hvorvidt man skal måtte legge ned et godt og velfungerende tilbud fordi man vurderer å starte opp noe nytt et annet sted, begynner jeg å bli litt bekymret for hva som ligger bak de forskjellige resonnementene.

Men jeg håper som sagt at statsråden følger opp denne saken, slik at nettopp denne usikkerheten kan bli borte, for det er et velfungerende tilbud. Vi har sett flere oppslag om pasienter som har stått fram og vært takknemlige for at man har dette tilbudet. Jeg er helt enig med statsråden når han sier at ikke alle skal behandles med kirurgi, og da er det viktig at vi tar vare på de velfungerende og oppgående tilbudene som allerede er der ute.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:46:23]: Jeg vet ikke om jeg har noe mer å tilføye annet enn å si at noe av det som engasjerer meg veldig i forhold til behandling av denne pasientgruppen, er nærhet til behandlingstilbudet. Så det jeg mener er rett å foreta en vurdering av, er om man istedenfor å ha dette samlet ved SSR i Helse Sør-Øst, har muligheten til å få til et like godt tilbud med større spredning, slik at behandlingsoppleggene er nærmere de pasientene som skal jobbe med livsstilsendringer over lang tid.

Men nå får vi en ny gjennomgang av det. La oss se på resultatene før vi feller den endelige dom. Vi har nå en diskusjon der vi er midt inne i en prosess, og det er alltid krevende. Det er enklere å diskutere når vi har et forslag til konklusjon på prosessen å forholde oss til.

Spørsmål 6

Odd Einar Dørum (V) [11:47:27]: Jeg har dette spørsmålet til helse- og omsorgsministeren:

«Bydelsoverlegen i Nordre Aker bydel i Oslo roper varsku fordi syke eldre pasienter som må ha sykehjemsplass eller tilsyn hjemme, skrives ut for tidlig fra sykehusene.

Hva vil statsråden gjøre på kort sikt for å sørge for at utskrivningspraksisen ved sykehusene for alvorlig syke eldre blir bedre?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:47:50]: Det er et godt og viktig spørsmål representanten Odd Einar Dørum stiller. Jeg skal først ikke svare på spørsmålet, fordi nettopp denne typen problemstillinger jo er hovedmotsættelsen for samhandlingsreformen. Vi ser at helsevesenet henger for dårlig sammen. Den pasientgruppen som først fikk meg til virkelig å forstå at det er behov for en reform, er den pasientgruppen Dørum her er opptatt av. Vi ser at for mange gamle mennesker havner unødvendig på sykehus, og at de som har behov for å innlegges på sykehus, ofte kommer i den situasjonen at de i og for seg er ferdig behandlet i sykehuset – det skal ikke skje noe mer med dem

i sykehuset, og de trenger ikke sykehusets faglighet – men de er jo ikke friske, de trenger en oppfølging etter sykehus. Etter min mening er det rett at det ikke skjer i sykehus, for det er ikke noe godt behandlingstilbud å bli liggende i sykehus når man ikke trenger å være der, men veldig ofte er det for krevende å være hjemme. Vi ser at det fører til at vi får dårlige resultater, mange reinnleggelser og farlige situasjoner.

Helge Garåsen, som er kommunelege i Trondheim, har forsket på dette i Trondheim. Han er nå trukket inn i hele samhandlingsprosjektet og jobber for meg der. Hans forskningsmateriale viser jo at det rett og slett er livsfarlig hvis utskrivningen skjer for raskt og til et for dårlig kommunalt tilbud. Da er det en høy grad av dødelighet knyttet til det skiftet av forvaltningsnivå. Slik skal det ikke være. Derfor bygger vi nå i samhandlingsreformen mye på kunnskapen fra Helge Garåsens forskning og kunnskapen fra Søbstad helsehus i Trondheim, altså en faglig skammell, det tror jeg representanten Dørum skjønner, mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten der en kan ta det store faglige trinnet i to, at en er inntatt et distriktsmedisinsk senter, en intermedial avdeling, et lokalmedisinsk senter – her har kjært barn mange navn – der man får stabilisert situasjonen etter sykehus før man skrives ut igjen. Erfaringene fra Garåsens forskning er jo at det fører til betydelig færre reinnleggelser, at folk flytter hjem og ikke på sykehjem, og de greier seg med mye mindre hjelp i hjemmet. Så det er en vinn-vinn-vinn-situasjon. Det er bra for helseforetaket, det er bra for kommunen, og ikke minst er det bra for pasienten. Derfor vil man i samhandlingsreformen være veldig opptatt av å bygge opp lokalmedisinske sentre over alt, også i Oslo, også i byen. Her vil det være snakk om mange, i hvert fall ett i hver bydel, for det er så store befolkningsgrupper.

Men så har jo representanten Dørum med sitt spørsmål antakelig forstått at jeg ville svare dette, for det er jo ikke et kortsiktig tiltak. Det vil ta litt tid å få dette på plass. Sannheten er jo at jeg ikke har veldig mange svar på den kortsiktige utfordringen utover følgende: Jeg har pålagt helseforetakene i oppdragsdokumentet for 2009 å sørge for at man har gode samarbeidsavtaler med kommunen. Hvis man oversetter det til Oslo-forhold, mener jeg at det er avgjørende viktig at Oslo universitetssykehus og Oslo kommune har en tett dialog om denne pasientgruppen. Det må etableres rutiner for at helseforetaket må varsle pleie- og omsorgstjenesten om at i morgen eller om to dager vil det komme en pasient ut fra oss som er ferdig i sykehuset, men som vil trenge tett oppfølging også i kommunehelsetjenesten, slik at pleie- og omsorgstjenesten vet at pasienten kommer, er forberedt på det, har satt opp personalet etter det, at helseforetaket sørger for at journalen er ferdig, at epikrisen er ferdig, at man har en sikkerhet rundt de medisinske som pasienten går på – altså at alle mulige praktiske forhold så langt det er mulig, legges til rette. Jeg har egentlig ikke noe annet godt svar på den kortsiktige utfordringen enn at så lenge det er mangel på økonomisk og juridisk struktur på feltet, så er det fornuft og samarbeid, dialog, som er alternativet. Derfor er det det vi nå legger opp til på kort sikt.

Odd Einar Dørum (V) [11:52:42]: La meg først starte med å si at statsråden og jeg har felles verdier her, både emosjonelt og intellektuelt, og vi har en felles beskrivelse av hva som er situasjonen. Venstres syn på hva som må skje, er på parallell kurs med det som statsråden kaller for samhandlingsreformen. Det har noen andre variasjoner ved seg, men jeg tar ikke opp det.

Jeg tror også på de grepene statsråden snakker om, med erfaringer både fra Trondheim og for den saks skyld fra Ahus, og skal for min del sette meg inn i Ahus-situasjonen. Og for å si det til statsråden: Jeg har også som lokalpolitiker i Oslo vært med på å styrke legedekningen i byens sykehjem i påvente av at det skal skje noe.

Men så til det kortsiktige. Når det gjelder det kortsiktige, har statsråden svart ærlig og oppriktig på det som kan skje. Jeg ville føle meg beroliget hvis statsråden, som sin forgjenger, bare tok en liten ekstra sjekk på at det skjer akkurat så godt og så ryddig og skikkelig som han beskrev i sitt svar til meg.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:53:45]: Det skal jeg selvfølgelig gjøre.

Det som først og fremst er viktig nå, er at jeg skal følge opp Oslo universitetssykehus. Det er klart at det som er krevende i Oslo nå, er at det skjer mye rundt etableringen av Oslo universitetssykehus. Både representanten Dørum og jeg vet at når sånne store organisasjoner er inne i store endringsprosesser, kan ting gå galt. Det er nok å nevne Nav i denne sammenhengen – vi ser hvor krevende det er. Men vi må huske at vi i helsevesenet er til for pasientene, og derfor må vi ikke organisere oss slik at vi ikke greier å følge opp pasientene i hverdagen. Så jeg skal følge opp overfor Oslo universitetssykehus Helse Sør-Øst. Jeg tror det er riktig at en god avtale blir til når vi har to parter som er interessert i å få til en god avtale. Derfor er det også viktig at alle gode krefter følger opp overfor Oslo kommune.

Odd Einar Dørum (V) [11:54:44]: Statsråden og jeg er som direktetalende politikere på parallell kurs, og vi forstår hverandre veldig godt når det er store prosesser. Nav er et eksempel, men vi kan gjerne for den saks skyld snakke om rusreformen. Jeg kjenner den veldig godt med hensyn til hvordan den var før Oslo-systemet ble en del av Helse Sør-Øst, men jeg skal ikke ta det nå.

Jeg tror det statsråden tok opp, nemlig å sørge for at den gruppen mennesker vi snakker om her, ikke blir glemt, er viktig, ikke minst fordi Helse Sør-Øst har solgt – hvis en brukte det ordet – hovedstadsprosessen under henvisning til at det kommer en eldrebølge. Nå liker jeg ikke det ordet, jeg synes det er inhumant. Jeg har personlig sagt at mitt navn er Odd Einar Dørum, jeg er ingen tsunami. Men når vi lar det ordet ligge, tror jeg at når man har markedsført det så sterkt som en begrunnelse, ligger det også et særlig ansvar å sørge for at selv under krevende omstillinger får man ivarett de hensyn som statsråden har beskrevet. Jeg har tillit til at statsråden vil følge det opp, rett og slett fordi jeg hører måten det snakkes på, og som politiker verdsetter jeg det som representant for et opposisjonspar-

ti fra en representant for Regjeringen. Jeg tror det vil skje som statsråden sier, og jeg legger det til grunn.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:55:50]: Jeg har ikke noen kommentarer utover det at jeg tar med meg det som nå er sagt.

Spørsmål 7

Harald T. Nesvik (FrP) [11:56:02]: Jeg vil få lov til å stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Undertegnede viser til situasjonen knyttet til voksenpsykiatrisk avdeling på Hjelset. Arbeidstilsynet har bedt om svar fra Helse Nordmøre og Romsdal innen 25. mars vedrørende hvilke tiltak som iverksettes for å løse situasjonen. Undertegnede har mottatt signaler som tyder på at ledelsen i foretaket er en del av konflikten.

Hva vil statsråden foreta seg for å løse situasjonen mellom ansatte og ledelse ved voksenpsykiatrisk avdeling på Hjelset?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:56:26]: Helse Nordmøre og Romsdal er i ferd med å fullføre en omfattende omstillingsprosess ved avdelingen for voksenpsykiatri. Hovedsatsingen omfatter utvikling av distriktspsykiatriske sentre, samtidig som sentraliserte funksjoner bygges ned. Over en femårsperiode har det regionale helseforetaket omfordelt finansieringen fra Helse Nordmøre og Romsdal og til de andre foretakene. Dette har ført til omfattende nedbemanning parallelt med oppbygging av nye psykiatritjenester.

Styret for det regionale helseforetaket har ansvar for en tilfredsstillende organisering av foretakets virksomhet. Jeg har tillit til at styret for Helse Midt-Norge RHF følger opp at omstillingen skjer i tråd med lov- og avtaleverk – støttet av partene i arbeidslivet.

Jeg har forsikret meg om at Helse Nordmøre og Romsdal har tatt i bruk virkemidler for å unngå oppsigelser. I år er det gitt en ekstrabevilgning på 14,4 mill. kr, øremerket til omstilling. Det regionale helseforetaket har bidratt med kompetanse for å kvalitetssikre prosessene.

Jeg er orientert om at en ny, funksjonell struktur nå er på plass. Utfordringene er å sikre rekruttering av spesialister og videreutvikle samhandlingen med kommunene. De aller fleste som er berørt av nedbemanningen, har fått andre arbeidstilbud. Det gjenstår å finne løsninger for ca. 20 personer. Det arbeides med alternativer for disse, men jeg har fått opplyst at oppsigelser må påregnes.

Jeg er kjent med at saken har vært en påkjønning for arbeidsmiljøet. Arbeidstilsynet har, som representanten Nesvik påpeker, gitt pålegg om å iverksette tiltak. Arbeidstilsynet har forlenget fristen til 1. juni. Jeg har forsikret meg om at styret for Helse Midt-Norge er orientert om saken, og jeg har tillit til at de nå er tett på prosessen.

Som arbeidsgiver er det Helse Nordmøre og Romsdal som må løse disse sakene. Jeg vet at helseforetaket nå har søkt bistand hos arbeidsgiverorganisasjonen Spekter, og at Spekter, Fagforbundet, RHF-et og Helse Nordmøre og

Romsdal skal ha et møte om saken. Jeg forutsetter at dette følges opp, og at avvikene fra Arbeidstilsynet lukkes.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:59:16]: Jeg takker statsråden for svaret.

Som stortingsrepresentant synes jeg selv det er spesielt at jeg må ta opp denne saken i dette forum, og kunne godt tenkt meg at jeg hadde sluppet å gjøre det, for det er også viktig at vi ikke – jeg holdt på å si – skaper nye fronter i saken.

Bakgrunnen for mitt spørsmål er at så sent som for tre dager siden sendte Den norske legeförenings avdeling der oppe et fornyet varsel om en uholdbar ledelsessituasjon, altså et nytt varselbrev. Årsaken til at jeg tar saken opp med statsråden, er at det framkommer også nettopp at det er en konflikt mellom ansatte og ledelsen. Ledelsen i helseforetaket er også blandet inn. I det samme brevet henviser man også til at undertegnede aksepterer ikke lenger at HF- og RHF-ledelsen bortforklarer legenes bekymring med at dette angivelig bare handler om Fagforbundets motstand mot nedbemanning i forbindelse med den pågående omstillingsprosessen.

Vil statsråden sørge for at det i hvert fall kommer i gang en dialog, slik at man setter seg rundt samme bord for å få løst denne konflikten?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:00:28]: Jeg tror det er viktig for meg nå å være veldig tydelig på at det regionale helseforetaket har et ansvar for å følge opp helseforetaket på en slik måte at det ivaretar sitt arbeidsgiveransvar på en god måte. Jeg mener at det nå er viktig å legge ansvaret der ansvaret skal være, på helseforetaket og RHF. Det er klart at dialog er en forutsetning for et godt arbeidsmiljø. Mange av de påleggene som er kommet fra Arbeidstilsynet, handler nettopp om å ha gode rutiner og arenaer for samarbeid og konfliktløsning. Det ligger i kortene at det må på plass.

Samtidig tror jeg at representanten Nesvik og jeg skal være oppmerksomme på at denne typen omstillinger, som er nødvendige, er krevende og konfliktfylte. En må heller ikke bli så handlingslammet når det oppstår utfordringer i den sammenhengen, at vi må gripe inn i prosesser som faktisk må løses lokalt.

Harald T. Nesvik (FrP) [12:01:38]: Jeg er enig med statsråden i det svaret, men det er derfor jeg også sier at jeg føler det er spesielt at jeg må ta saken opp her. Bakgrunnen for at jeg tar saken opp, er at dette har vedvart så lenge. Der ansvaret ligger for å løse selve konflikten, kan det se ut som at konflikten har blitt så fastlåst at man har problemer med det.

Når konflikter i arbeidslivet blir særdeles fastlåste, er det av og til greit også å få noen innspill utenfra, nettopp for å se konflikten ikke bare innenfra og utover, men også den motsatte veien. Det er derfor jeg nok en gang oppmoder statsråden om å se på – offisielt eller uoffisielt – hva slags kanaler statsråden bruker. Jeg tror det er viktig at ansvaret skal plasseres der ansvaret hører hjemme, men av og til kan det være greit også å invitere til innspill fra

utsiden for å se på hvordan man kan løse konflikter. Det som er problemet her, er at dette til syvende og sist går ut over pasientene, og det er både mitt og statsrådets ansvar.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:02:47]: Jeg føler meg trygg på at denne typen prosess nå er i gang. Som jeg sa i svaret mitt, er Spekter nå koblet inn nasjonalt, Fagforbundet er koblet inn nasjonalt, og RHF er koblet inn.

Arbeidstilsynets rapport ligger der, og de avvikene som Arbeidstilsynet påpeker, er først og fremst mangel på dialog og konfliktløsningssystem. Avvikene skal lukkes, det er en klar beskjed fra meg.

Jeg mener at det har skjedd nye ting i prosessen den siste tiden. Det er nye parter inne i dialogen i det lokale helseforetaket. Jeg har tillit til at det nå vil føre saken inn i en fruktbar utvikling.

Spørsmål 8

Leif Helge Kongshaug (V) [12:03:57]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til justisministeren, i dette tilfellet fungerende justisminister:

«I politidistriktet Nordmøre og Romsdal reageres det med frustrasjon og vantro på orienteringer som i disse dager blir gitt om at lensmannskontoret i mange kommuner ligger an til å forsvinne. Dette gjelder også for store kommuner med innbyggertall opp til ti tusen innbyggere. Begrunnelsen er for trange økonomiske rammer. Tilstedeværelse av politi og nærhet til lensmannskontoret er viktig for innbyggerne i enhver kommune.

Er statsråden enig i en slik sentralisering av lensmannskontor som det nå synes å legges opp til?»

Statsråd Trond Giske [12:04:40]: Innledningsvis vil jeg slå fast at grensereguleringer i politi- og lensmannsetaten, også når det gjelder politistasjons- og lensmannsdistrikter, i hvert enkelt tilfelle er en sak for Regjeringen, som overfor Kongen i statsråd innstiller på endringer i tjenestestedenes grenser. Ved alle endringer i politiets organisering legges det stor vekt på god dialog med kommunene.

Dersom et politidistrikt ønsker å fremme et forslag om grensereguleringer, skjer det ved en formell henvendelse til Politidirektoratet, som vurderer forslaget og eventuelt videresender det til Justisdepartementet med sin anbefaling. Politidirektoratet har ikke mottatt slikt forslag fra politimesteren i Nordmøre og Romsdal.

Når det gjelder henvisningen til «trange økonomiske rammer» i spørsmålsstillerens utforming av spørsmålet, vil jeg opplyse at bevilgningene til politi- og påtalemyndighet er økt med 2,3 milliarder kr siden vi overtok etter Bondevik-regjeringen. Bare i 2009 er bevilgningene økt med over 1 milliard kr. I tillegg kommer tilleggsbevilgningene som ble vedtatt i desember 2008, hvor politidistriktenes budsjetter ble økt med 52 mill. kr. Etter min mening er dette en vesentlig styrking av politibudsjettet.

Politidirektoratet har ansvar for å fordele bevilgningene til politi- og lensmannsetaten. Politidistriktene får en

rammebevilgning som skal dekke alle utgifter, som lønn, drift, investeringer m.m. Det er det enkelte politidistrikt som bestemmer hvordan bevilgningene skal fordeles internt i distriktet. Generelt vil jeg påpeke at politidistrikterne ikke må opprette flere årsverk enn de har økonomiske rammer til.

Ved fordelingen av bevilgningen for i år har det vært en hovedmålsetting å opprettholde driftsnivået i politidistriktene på samme nivå som i 2008. Politidistriktene er styrket med kompensasjon for pris- og lønnsvekst og for volumendring knyttet til bl.a. utlendingsforvaltningen, utvikling av medhjelperordningen, nye stillinger, fornærmedes rettigheter og seniorpolitiske tiltak. I tillegg vil distriktene kunne benytte frigjorte midler ved at DNA-analyser nå finansieres sentralt.

Så jeg kjenner meg ikke igjen i bildet som tegnes i spørsmålsstillersens spørsmål. Det er tvert imot slik at politi- og lensmannskontor er vesentlig styrket under denne regjering.

Leif Helge Kongshaug (V) [12:07:03]: Jeg skal først få lov til å takke for svaret.

Det er riktig som statsråden sier, at det foreligger ingen formell søknad om nedlegging av lensmannskontor, men det har vært en orienteringsrunde i distriktet Nordmøre og Romsdal på bakgrunn av en arbeidsgruppe som er nedsatt, der de foreslår som et mulig alternativ å legge ned lensmannskontor på bakgrunn av trange rammer og lite ressurser og midler til drift av polititjenestene.

Så er det flere som setter spørsmålsteget ved hvordan det kan henge sammen at denne regjeringen bevilger så mye penger til drift av politi- og lensmannskontor og man stadig får oppslag om at på grunn av ressursmangel blir ikke de polititjenestene som blir oppfattet som helt naturlige, utført. Jeg kan vise til oppslag i media, f.eks. «Rykket ikke ut til fyllekjøring». Jeg kan også vise til at det har vært trafikkulykker hvor politiet ikke rykket ut. Ser statsråden det misforholdet som er mellom økte bevilgninger og manglende ressurser til utrykning?

Statsråd Trond Giske [12:08:13]: Det er alltid et viktig spørsmål å stille seg hvordan de kraftig økte bevilgningene brukes på en best mulig måte. Dette handler jo delvis om hvordan politiresursene samlet sett kan bruke sin arbeidskraft. Det handler om organisering av arbeidet, og det er selvsagt alltid en diskusjon om prioriteringer og hvilke oppgaver som er viktigst.

Men når det gjelder Nordmøre og Romsdal politidistrikt spesielt, har de fått en økning i bevilgningene fra 2008 til 2009 på 8,7 mill. kr – en økning fra 146 mill. kr i 2008 til 154,7 mill. kr i 2009. I tillegg fikk de også seks stillinger i tiltakspakken som ble lagt fram den 26. januar i år. Med det vil økningen bli på nesten 12 mill. kr i Nordmøre og Romsdal politidistrikt. Det vil jeg si er en tilfredsstillende budsjett situasjon sett i forhold til den aktuelle fordelingsmodellen.

Så vet vi også at vi har en kraftig økning av kullene i politiutdanningen. Det betyr at vi i framtiden også vil ha flere utdannede politifolk tilgjengelig til tjeneste.

Leif Helge Kongshaug (V) [12:09:21]: Jeg takker igjen for svaret. Det er helt klart at man ikke forstår at det kan være tilført så mye effektive ressurser når man samtidig registrerer at politiet ikke har ressurser til å utføre de oppgavene som befolkningen før har tatt som helt naturlig.

Det er også veldig trist når det i gjentatte avisoppslag kommer fram at lensmannskontor ikke har ressurser til å rykke ut. Det sprer seg da lett den holdning at det er lite kontroll, så selv om man begår forseelser, blir man likevel ikke tatt, for lensmannen kommer ikke, osv. Vil statsråden gå nærmere inn i og finne ut hva det egentlig er som skjer når det trass i økte ressurser likevel ikke er midler til å rykke ut? Har det noe med fordelingen mellom by og land å gjøre? Har det med organisering å gjøre? Eller er det rett og slett for lite ressurser i forhold til kostnadene i etaten?

Statsråd Trond Giske [12:10:26]: På tross av den enorme opptrappingen som er gjort i inneværende periode, er vi ikke ferdig med etterslepet etter det vi arvet fra forrige regjering. Det er bl.a. grunnen til at opptaket til politiutdanningen er økt så kraftig – vi vil få mange flere utdannet. Det vil selvsagt bli en viktig oppgave i kommende budsjetter å gi plass til disse ut i tjeneste.

Vi gjorde jo også et viktig grep, tror vi, i tiltakspakken, hvor vi opprettet mange hundre nye sivile stillinger, nettopp for å avhjelpe de oppgavene som sivilsatt kan gjennomføre, for å frigjøre politiets ressurser mest mulig til operativt arbeid. I praksis betyr tiltakspakken at om lag 280 polititjenestemenn kan frigjøres til operativt politiarbeid.

Politidirektoratet har også laget en utredning «Politiet mot 2020 – Bemannings- og kompetansebehov i politiet». Med budsjettforslaget for 2009 følges anbefalingene i rapporten om å øke opptaket til Politihøgskolen til 552 studenter.

Så vi gjør en rekke ting, men det er alltid et viktig arbeid å sørge for at ressursene brukes på en god måte, og at økningen i ressursene kommer folk til gode.

Spørsmål 9

Bård Hoksrud (FrP) [12:12:00]: «I Stortinget 18. desember 2006 uttrykte jeg bekymring over at Stortinget fikk kun 14 dager å behandle nødnettsaken på. Dette er nå over to år siden. I brev til Direktoratet for nødkommunikasjon, DNK, 31. oktober 2008 truet helsedirektøren med å stanse nødnettet. Det kom fram at DNK ønsker at evalueringen bare skal se på de tekniske løsningene, mens Helsedirektoratet ønsket å vurdere funksjonaliteten. Brevet om dette ble først kjent i Aftenposten 12. mars 2009.

Vil statsråden legge kortene på bordet, og informere Stortinget om de faktiske forhold i saken?»

Statsråd Trond Giske [12:12:36]: Investeringene i et nytt nødnett er jo et av de virkelig store grepene Regjeringen gjør for å bedre alle de operative mannskapenes mulighet til å utføre sine oppgaver på en best mulig måte.

Det er en enorm investering, egentlig, som samfunnet nå er i gang med.

Det er ikke korrekt slik som spørsmålsstilleren formulerer det, at evalueringen kun skal se på tekniske løsninger. Evalueringen tar utgangspunkt i og følger opp det regjering og storting tidligere har bestemt i denne saken. Det betyr at både tekniske og funksjonelle sider av nødnettet vil bli evaluert før vi eventuelt går videre.

I henhold til opprinnelig framdriftsplan i St.prp. nr. 30 for 2006–2007 og Innst. S. nr. 104 for 2006–2007 skulle Nødnett bygges ut i løpet av 2007, og etatene begynne å ta det i bruk i 2008. Evalueringen skulle gi tilstrekkelig grunnlag for å vurdere videre utbygging etter trinn 1 i forbindelse med budsjettet for 2009. Under planleggings- og utbyggingsarbeidet har leverandøren Nokia Siemens Networks AS i flere runder avdekket at sentrale aktiviteter i deres leveranse vil ta mer tid enn forventet. Innføring av nødnett i brannvesenet, helsevesenet og politiet er forsinket som følge av leverandørens forsinkelse. Justis- og politidepartementet vil komme tilbake til framdriften og konsekvensene av forsinkelsene i revidert nasjonalbudsjett for 2009, så Stortinget skal få seg dette forelagt på en ordentlig måte.

Innholdet i evalueringen er gitt i St.prp. nr. 30 for 2006–2007 og i innstillingen til denne. Ingen av de involverte direktoratene står fritt til å overprøve Stortingets beslutning. Det er Stortingets føringer som vi følger opp i denne saken.

Arbeidet med evalueringen av første utbyggingsområde er igangsatt med sikte på å fremme saken for Stortinget uten unødige forsinkelser. Test og evaluering gjennomføres så snart det er praktisk mulig, dels tidlig i driftsperioden, dels etter at første utbyggingstrinn er ferdig. Tiltakene gjennomføres slik at det tas hensyn til effektiv prosjektgjennomføring og som et ledd i en prosess som muliggjør rask realisering av et landsdekkende nett uten fordyrende opphold. Dette er et nett vi trenger. De operative styrkene våre trenger det, og det vil være en voldsom forbedring i forhold til framtidig arbeid. Så dette er et prosjekt som Regjeringen er veldig opptatt av at skal bli av god kvalitet, ha god pris og være til god nytte.

Bård Hoksrud (FrP) [12:15:09]: Jeg er veldig glad for at statsråden sier at dette er et viktig redskap for alle nødetatene, og at det er viktig at det kommer på plass. Det tror jeg det er bred og stor tilslutning til i hele Stortinget. Jeg synes også det er godt å høre at det faktisk er slik at det er Stortingets vedtak som Direktoratet for nødkommunikasjon skal forholde seg til. Men jeg synes at statsråden svarte svært lite i forhold til brevet fra helsedirektøren. Det er et ganske krast brev ettersom jeg registrerer, og det er veldig klar tale om at hvis man nå ikke får en evaluering, ikke bare av den tekniske løsningen, men også av de andre forholdene, er Helsedirektoratet villig til å stoppe videre framdrift av nødnettet for sine virksomheter. Det er jo veldig alvorlig. Da synes jeg det er litt spesielt når man i forbindelse med statsbudsjettet for 2009 ikke får noen som helst informasjon – en så viktig informasjon, som Stortinget burde ha vært kjent med.

Statsråd Trond Giske [12:16:09]: Jeg kan forstå frustrasjonen hos dem som skal bruke dette nettet, og som opplever forsinkelser. Det er jo for disse brukerne at dette nettet bygges. Så det å lytte til involverte parter er viktig for departementet.

Stortinget gav veldig klare føringer for hva som skal evalueres, og evalueringsarbeidet vil utgjøre en kombinasjon av målinger, av interne vurderinger av prosjektet og i nødetatene og eksterne vurderinger. Dette er planlagt sammen med berørte etater og direktorater. Det vi skal vurdere og evaluere, er nytte og bruk av nødnettet for å sikre operativ nytteverdi for nødetatene og tilstrekkelig nytteverdi av nødnettet for samfunnet. Det er kontraktfestet og testet for å sikre av leveransene er i tråd med kontraktfestede krav. Det er økonomiske analyser for å sikre kontroll med kostnadsutviklingen i prosjektet. Det er prosjektgjennomføring som evalueres for å sikre en hensiktsmessig utbygging og innføring fra leverandørens, statens og nødetatenes side. Og det er en vurdering av om teknologivalg og tekniske løsninger tilfredsstillende behovet, og om det er behov for å gjøre tilpasninger. Så det er et sett av kriterier som Stortinget har vedtatt, og som vi selvsagt følger opp i vårt arbeid.

Bård Hoksrud (FrP) [12:17:21]: Jeg synes det er veldig bra det statsråden sier. Jeg forventer at det også kommer på plass, og at alt er i full drift fra første utbyggingstrinn i løpet av 2009. Jeg håper at statsråden nå kan bekrefte og garantere at dette kommer på plass.

Jeg har flere ganger stilt spørsmål til justisministeren nettopp for å få vite hvordan det går med utbyggingen. Vi ser at det stadig kommer nye utsettelse. Så jeg håper at statsråden nå kan bekrefte og garantere at det nye nødnettet blir ferdig i første utbyggingstrinn og kommer i gang i løpet av 2009.

Statsråd Trond Giske [12:18:01]: Det jeg kan garantere, er at vi i revidert nasjonalbudsjett vil komme tilbake til Stortinget med en god orientering. Det har blitt forsinkelser. Det skyldes ikke statens forhold, det skyldes leverandørens forhold. Vi har en kontrakt med leverandøren. Det sikrer oss f.eks. i forhold til pris. Men framdriften har vært et problem. Når leverandøren har levert første byggetrinn av nødnettet i tråd med kontrakten, vil det bli gjennomført en evaluering. Så skal vi raskest mulig ta en beslutning for trinn 2. Det er viktig for oss at vi får et fullverdig nødnett som sikrer samfunnet, etatene og publikum den nødvendige tryggheten for at nødnettet kan legge til rette for at man kan løse sine oppgaver overfor publikum på en tilfredsstillende måte.

Spørsmål 10

Torbjørn Hansen (H) [12:19:01]: Jeg vil stille følgende spørsmål til nærings- og handelsministeren:

«Stadig flere små- og mellomstore bedrifter, SMB, velger å benytte Norskregistrert utenlandsk foretak, NUF, som selskapsform. NUF gir mulighet for å slippe krav

til 100 000 kr i aksjekapital og revisjonsplikt, en viktig forenkling for mange gründere. Veksten i NUF-selskaper medfører økt risiko for skatteunndragelse, trygdesvindler og annen økonomisk kriminalitet. EU og flere konkurrentland har innført eller vil innføre enklere regler for SMB-bedrifter.

Når vil Regjeringen følge opp denne utviklingen og på den måten legge til rette for nye arbeidsplasser og økt verdiskaping?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:19:41]: Regjeringa er opptatt av å legge til rette for de små og mellomstore bedriftene i Norge, sjølsagt fordi de utgjør mange arbeidsplasser og utgjør en stor og betydningsfull del av økonomien vår også.

La meg først påpeke at et «Norskregistrert utenlandsk foretak», såkalt NUF, er en lovlig måte å registrere et utenlandsk foretak i Norge på, og det store flertallet av disse bedriftene driver virksomheten fullt ut lovlig, slik jeg er blitt kjent med det. Regjeringa er imidlertid i gang med å undersøke bruken av NUF nærmere for å vurdere de problemstillinger som denne måten å organisere virksomheten på, kan reise.

Stortingets justiskomiteé har anmodet Regjeringa om å utrede hvilke problemer som oppstår som en følge av at selskaper velger NUF som selskapsform, hvilke krav som bør stilles til slike selskaper for eventuelt å demme opp for slike problemer, og hva som er årsaken til at bruken av denne selskapsformen faktisk øker. Justisdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Finansdepartementet har etablert en interdepartemental arbeidsgruppe som jobber med disse problemstillingene, der dette spørsmålet sjølsagt er reist.

Representanten viser til at NUF gir mulighet for å slippe krav til 100 000 kr i aksjekapital. Per i dag foreligger det ingen planer om å senke dette kravet. Justisdepartementet følger imidlertid med på utviklinga i Europa på dette området, og har spørsmålet til observasjon, som det heter.

I forbindelse med pågående arbeid med EUs tiltakspakke for små og mellomstore bedrifter, «Small Business Act», arbeider EU som kjent med et forslag om å innføre en ny europeisk selskapsform, SPE. Norge blir gjennom EØS-avtalen direkte berørt av dette, og Justisdepartementet følger derfor dette arbeidet. Kravet til aksjekapital for SPE er ikke avklart. Dersom denne europeiske selskapsformen blir innført i Norge, vil SPE bli en norsk selskapsform, på linje med et aksjeselskap.

Nærings- og handelsdepartementet er for øvrig i gang med å utarbeide en strategi for små og mellomstore bedrifter. I den forbindelse oppretter vi som kjent også et strategisk råd, slik at bedriftene sjøl får mulighet til å gi råd og innspill, noe jeg anser for å være meget verdifullt.

Regjeringa er opptatt av å bedre vilkårene for små og mellomstore bedrifter i Norge og legge til rette for arbeidsplasser og verdiskaping. Vi utreder nå som kjent problematikken rundt NUF i Norge, vi følger med på arbeidet med en ny, europeisk selskapsform, og vi er i gang med

å utarbeide en overordnet næringspolitisk strategi for små og mellomstore bedrifter.

Torbjørn Hansen (H) [12:22:31]: Jeg vil takke for svaret.

Jeg opplever det dessverre som relativt lett for regjeringen – nesten uavhengig av hvem som sitter i regjering – å ty til innstramming av lover og forskrifter som genererer mer skjemavelde for næringslivet. Det vil alltid være slik at forvaltningen på selvstendig basis etterlyser bedre rapportering, og forvaltningen sitter som regel nærmere regjeringskontorene enn det de som skal rapportere, faktisk gjør. Og det er ofte slik at politiske målsettinger kan bli framstilt som oppfylt gjennom rapporteringskrav, f.eks. ved omstillingsloven. Derfor vil jeg advare mot den typiske ryggmargsrefleksen når det gjelder utviklingen med NUF-ene, som er strengere regulering.

I en tid med finanskriser vil jeg anta at næringsministeren også ser poenget med at man er målrettet når det gjelder å legge til rette for nyetableringer, nye bedrifter, slik at folk som mister jobben, lettere kan starte opp en ny arbeidsplass. Her er det et par tunge forhold som spiller inn. Det er krav til aksjekapital, og det er krav til revisjon. Tilsier ikke utviklingen i antall NUF-er og utviklingen i EU med forenkling for små og mellomstore bedrifter at dette faktisk er tiltak som kan skape flere arbeidsplasser i Norge?

Statsråd Sylvia Brustad [12:23:38]: Jeg vil ikke avise det. Jeg er også helt enig med representanten Hansen i at det er et mål å sørge for at skjemaveldet går ned. For vi vet, og det opplever jeg at vi er helt enige om, at bedrifter må bruke tid på det de skal bruke tida si på primært: produsere, skape verdier og selge det de produserer. Det betyr at vi har en meget aktiv politikk for å få vekk de skjemaene vi ikke trenger å ha, men representanten, som har hatt medrepresentanter i regjering i mange år, er også kjent med at det ikke er gjort over natta, og det er mange som skal være med i et slikt arbeid.

Vi er sjølsagt veldig opptatt av alltid – og særlig nå – å legge til rette for å skape ny virksomhet. For til tross for at vi er i en meget alvorlig og krevende situasjon, er det også noen muligheter i det. Da er det sjølsagt viktig at vi greier både å etablere nye arbeidsplasser gjennom at noen starter egne bedrifter, og videreutvikle nye arbeidsplasser i eksisterende bedrifter. Vi setter alt inn på å få det til.

Torbjørn Hansen (H) [12:24:45]: Dette handler jo om skjemaveldet. Måling av skjemaveldet som sådant er ingen eksakt vitenskap. Likevel legger Nærings- og handelsdepartementet hvert år ut en pressemelding – en relativt offensiv sådan – om hvor mange årsverk næringslivet har spart på regjeringens kamp mot skjemaveldet. Nylig kunne vi lese statsråden fortelle oss at bedriftene hadde spart 230,5 årsverk på Regjeringens kamp mot skjemaveldet. Dette skal man selvfølgelig ikke kimse av, selv om antall årsverk er relativt lite i forhold til næringslivets totale omfang. Men Finansavisen har 17. mars en sak hvor man beskriver hvordan dette estimatet på 230,5 årsverk

framkommer: Det er den enkelte etat som melder inn til Brønnøysundregisteret hvor mye tid de tror bedriftene bruker på sin andel av disse 767 skjemaene som næringslivet må forholde seg til. Det er kun SSB som oppgir hvor mye tid bedriftene selv melder inn at de bruker. Hvor nøyaktig tror statsråden at dette estimatet på 230,5 årsverk spart i kampen mot skjemaveldet faktisk er?

Statsråd Sylvia Brustad [12:25:55]: Det er i hvert fall én målestokk, og jeg er glad for at representanten Hansen sier at det går i riktig retning, for det gjør det. – Og hvis han ikke hadde sagt det, så burde han ha sagt det!

Men, for å være helt alvorlig, så mener jeg det vi sier i den pressemeldinga – at det går i riktig retning når en bruker færre årsverk på dette. Men vi er sjølsagt ikke fornøyd med det. Jeg mener f.eks. at et viktig redskap som Altinn, som jeg opplever at også representanten Hansen er opptatt av, er kjempeviktig å få viderutviklet. Derfor har vi inngått nye kontrakter med dem for å gjøre det til et mer egnet sted for næringslivet å bruke. Så det opplever jeg at vi er helt enige om. Der er vi heller ikke i mål, men jeg er veldig opptatt av at vi skal bruke minst mulig tid på papirer, og særlig nå. Vi er nødt til at næringslivet er med på å bruke mindre tid både på å fylle ut skjemaer og på å lese skjemaer. Derfor gjør vi det vi kan for å få det til, men det

er dessverre slik at det er ikke gjort på én dag eller noen måneder. Men representanten skal være trygg på at dette bruker vi mye tid på.

Spørsmål 11

Fra representanten Gunnar Kvasheim til olje- og energiministeren:

«Gassco utreder nå etter oppdrag fra Gassnova grunnlaget for en investeringsbeslutning for en 12 tomers rørledning for transport av fanget CO₂ ut fra Kårstø til lagring i Utsira-formasjonen. Gassco har konkludert med at en større rørledning vil være en mer kostnadseffektiv løsning. En større ledning vil også åpne for industrielle muligheter som en 12 tomers ledning ikke har kapasitet til.

Vil statsråden medvirke til at Gassco også får i oppdrag å utrede bruk av en større rørledning fra Kårstø til Utsira-formasjonen?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt.

Den ordinære spørretimen er dermed avsluttet.

Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.27.
